

ТВОРЧИЙ АЛЬМАНАХ

NOMEN

№ 3

2021 рік

Донецький національний університет
імені Василя Стуса

ТВОРЧИЙ АЛЬМАНАХ
NOMEN

№ 3

Вінниця 2021

Підготовлено до друку
Навчально-практичним центром культурно-естетичного розвитку та роботи зі студентами
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Редакційна колегія:

Загнітко А. П. — член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор;

Урсані Н. М. — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови,
теорії та історії української та світової літератури;

Родигін К. М. — кандидат філософських наук, старший викладач кафедри журналістики
та соціальних комунікацій;

Кондратюк М. В. — кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри
іноземних мов професійного спрямування.

Творчий альманах «NOMEN». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. № 3, 2021. 88 с.

Що таке слово? Чи мають спогади аромат? Чи можна виграти битву з пам'яттю? Як буває, коли все іде не за планом? Що руйнує Всесвіт щодня і щохвилини? Що потрібно, аби Щастя завітало до вас у гості? Якими бувають зупинені миті буття? Чому сова Мінерви вилітає опівночі? На ці та інші питання відповідають студенти, співробітники та викладачі Донецького національного університету імені Василя Стуса — автори третього номеру університетського творчого альманаху «Nomen», що за традицією виходить з нагоди святкування Дня Університету і покликаний розкривати таланти, представляти Alma mater як культурний осередок і світоглядний простір. Альманах включає твори у широкому спектрі видів і жанрів: прозу, поезію, переклади, публіцистику, візуальне мистецтво.

ЖИТТЯ ЯК ЧАС ТВОРЧОСТИ

Анатолій Загнітко

Ніна Урсані

ВСТУПНЕ СЛОВО

Безперечно, «NOMEN» 2021 року запам'ятається як «час творчості» (за Василем Стусом), як час сміливих експериментів-перекладів іноземними мовами для розширення власного буття в іншому вербалізованому вимірі, як гра оповідача із читачем, як період спостереження та концентрації уваги на окремих художніх деталях нашого сьогодення. Досить прозоро осягнути, що наші автори зростають духовно, акцентуючи увагу на реаліях та заглиблюючись в окремі трагічні життєві історії, як це робить Анна Гамора у новелі «Кнопа», розповідаючи про трагедію аутизму на прикладі історії маленької дівчинки.

Символічно, що видання альманаху випадає на весну, коли земля оживає цілим морем цвіту й зеленого клечання, тоді ж наступає час творчості, час осмислення нашої долі, нашого призначення. Не дивно, що «NOMEN» 2021 замаяорів цілими жмутками спостережень та міркувань, відчужень і почувань. Зокрема, не полишає поза увагою людську самотність Наталія Горелова. Зі сторінок її творчого доробку зринає печальна (чи опечалена?) старість, помножена на буттєву самотність: *«Старенька бабуся чекає на сина. / Утомлені руки ладнують обід. / Колись була дружна, весела родина, / Сьогодні одна на увесь білий світ»*, хоч серце старенької втішають онуки: *«Та серце чекає на блудного сина, / Молитви за нього до неба всі йдуть»*, адже: *«Він є надія, розрада і спокій. / От тільки б був поруч, не біг в далечинь»*.

Навіть у прозових замальовках «#весна всередині тебе» авторка поринає у медитації-експерименти про жіночі типи: мегаполіс, провінція, острів, сільська дорога, акваторія та ін., немов біжать перед очима, посилюючи екзистенцію відчуття.

Спостерігати, осмислювати, фантазувати і розповідати — це не лише творче кредо Наталії

Горелової, але й Карини Горкун, Олексія Дяконова. Це той випадок, коли на папері реалізується ціла стратегія подолання страхів, комплексів: *«Ладно, ладно... Что ж, где там моя канцелярия? Пора писать новую страницу жизни. Итак...»*.

Гіпотезу про те, що кожен автор поринає у психологічну рецепцію, підтверджує і переклад з Пола Лоренса Данбора Вікторії Джоган. І хоча в юної поетеси ми не спостерігаємо відточеної строфіки, проте авторка послідовно витримує «ритм» оригіналу, що своїм звучанням спрямований на філософське резюмування: *«Ми носим маски лицемірства і брехні, Ховаючи за ними наші лиця»*. Очевидно, художня творчість для того й існує, аби розкрити в житті справжнє та викрити потворне: *«І поки так триватиме у світі — // Ми носим маски за життя!»*.

«NOMEN» 2021 року відзначається своєю філософською спрямованістю, до якої прагнуть автори в різних жанрах. Зокрема, Анастасія Жигай в есе розмірковує про значення слова в житті людини, її розмисли вражають своєю сповідальністю: *«Мені дев'ятнадцять і я нічого не досягла в житті... Моментами я відчуваю всеохопну невпевненість у словах та вчинках, моментами відчуваю себе приголомшливою, ніби голівудська зірка»*.

Приємно, що твори авторів є різноплановими, як в Ірини Комар. Її три оповідання охоплюють різні реалії життя: від приємної прогулянки, як в оповіданні «Розповідь про похід з палатками, коли все пішло не за планом», до оповідання «Під час війни». Мимоволі відчутними постають перегуки із першим нашим альманахом, більша частина якого була заповнена сповіддю зраних душ про війну, яка не покидала ні на мить, сповнювала життя і світовідчуття емоційними сплесками. Їх не завжди хотілося олюднювати, випускати в простір, бо в них було багато особистого, багатозначного, тривожного... Здавалося, доторкнися — і все зникне... І на сьомий рік перебування ДонНУ імені Василя Стуса у Вінниці ця тема не сходить з тремливих сто-

рінок в альманасі нашої душі, хоча і зринає у фантастичній історії про захоплення прибульцями: *«Люди тут, неначе машини, а їх залізни руки турбують Землю та намертво затискають у своїх щелепах життя інших»*.

Тема війни з'являється і в оповіданні «Крістін» Олександри Родигіної. Авторка описує події, які відбуваються десь на теренах Франції, проте так нагадують наші пережиті сторінки життя, такі особистісно заглиблені й мотивовані лише власними спогадами, баченнями: *«Вдови, сироти, каліки та божевільні могли горювати й побиватися. А таким, як я, у цьому праві було відмовлено, бо ми були просто тими, хто вижив»*.

Ірина Максимова в оповіданні «Художник і его муза» провокативно веде нас до думки, що в час творчості митець спішить виразити свої почуття, переживання, поділитися з іншими, знайти відгук чиеїсь душі, адже від самотності ми шукаємо різні «ліки», це може бути й муза! Не епатажна, а глибинна, в якій сокровенне зінтерпретоване так, що відчуваєш звуки душі.

Про значення творчості митця міркує й Анастасія Саржевська в поезії «Недопалки моєї свідомості». Юна поетеса аналізує вплив слів на людину: *«І не сказаних, а подуманих, чи написаних, / чи забутих, чи не знайдених»*. Читача вражає еманация (перетікання) почуттів, образів, створених авторкою. У її поезіях важко віднайти межу між віддаленим спогляданням і переживанням ліричної героїні, вони взаємодоповнюють і взаємонасичують одне одного.

Постмодернізм відчутно прослідковується й у прозі Костянтина Родигіна. У рядках його творів іноді читач губиться: чи герой споглядає на Середньовіччя, чи з давнини на наш час, коли *«...інтернет-технології, всупереч сподіванням, навряд чи зробили суспільство відкритішим, розумнішим та вільнішим. Навпаки, надмір інформації змінив поведінку її споживачів, спричинив створення «інформаційних бульбашок» і звуження кругозору людей, інтелектуальні ліно-*

щі, падіння грамотності, нерозрізнення правди і брехні...».

Автори альманаху «NOMEN» 2021 осмислюють життя в різних його виявах і ритмах, переливах і зривах, пошуках щастя й відчутті буденности. Це й світлі спогади про кошеня, яке приніс батько додому, як в Ірини Свідницької, й роздуми про потребу відчуття щастя крізь призму людського буття, як у Людмили Тельчарової.

Час для творчості є завжди. Можна творити під мирним небом, а можна сповідально оповідати про сокровенне в часи, коли виють під небом страшні дракони, метають стріли на зболену землю. Ці життєві реалії постають у поезії Ніни Урсані:

*Де ви, стіни зажури і болю?
Все забрали дракони у сні.
Я сім років не вірила в долю
І боялась громів між весни.*

Вражає барвами світу й ніжна поезія Олени Топчій. Її лірична героїня, захоплена красою природи, переживає війну, яка триває досі, як власний біль, котрий щосекунди й щохвилини відчуваєш, мучишся та страждаєш від нього: *«А я молю, щодня у Господа благаю, / Щоб мир запанував у нашім ріднім краю».*

В альманасі «NOMEN» яскраво постає життя в різних його нюансах, переливах, відчуттях і тривогах: печалі, щастя, радості, війни, миру, але ця низка не може бути завершеною. Вона відкрита, бо життя в його нерівнорядностях, буденностях і небуденностях щомиті приховує в собі незвідане й невідкрите, непрочитане й неперезите, невідчуте й непізнане. Випуск 2021 року ввійде в нашу історію як час творчості, час осмислення світу й нашого місця в ньому, занурення в життя, його вагомість і значущість.

Розділ 1

ПОЕЗІЯ, ПРОЗА, ПУБЛІЦИСТИКА

Анна Гамора

КНОПА

Коли він кричить, мені закладає вуха. Я одразу ховаюсь під ліжку, обіймаю ляльку Кнопу та уявляю, що знаходжусь десь далеко-далеко звідси. Чи то під бабусиною черешнею, де мене минулого літа покусали бджоли, чи на колінцях у дідуса, де мені востаннє по-справжньому було добре.

Крики, сльози, зачинені двері. Це повторюється знову і знову. Буденна розвага для моїх батьків. Я навіть навчилася визначати, коли буде наступний раз. Потрібно минути всього три кроки, щоправда рахувати стає чимдалі страшніше.

Перший крок. Прийшовши зі школи, перечіплююся в коридорі через пусті пляшки, що неприємно пахнуть лікарнею. Я пам'ятаю її запах, відколи ми з Кнопою вперше опинилися в палаті з білими стінами. Там було 3 ліжка + 1 моє, 4 подерті шафки, 2 стільці, 1 двері і 1 вікно. Мені завжди стає спокійніше, коли я рахую предмети навколо. Потім ми з мамою йшли довгим коридором у кімнату, де мене за пальчик мав вкусити комарик. Лікар обіцяв, що боліти не буде, а ще запевняв мою маму, що дитячий аутизм лікується, і у мене є шанс стати нормальною. Він збрехав двічі.

Другий крок. Йдучи коридором, помічаю, що мама зачинилася в ванній кімнаті. Вона завжди так робить, коли насувається щось не добре. Проходжу повз кухню. Тато мовчки сидить за столом з напівпустою пляшкою чогось у руці. Напевно, вичікує. Він завжди ображався на маму, що та народила мене такою. До 5 років я не вміла говорити, лише зрідка бурмотіла щось незрозуміле або спілкувалася вигаданою мовою. Не зважала на подарований конструктор та олівці, зате могла довго спостерігати за стрілкою навісного годинника у вітальні, вертячи головою в напрямку її руху. Я ніколи не дивилася йому у вічі, а ще — не дозволяла себе торкатися. Кричала, коли він без дозволу намагався обійняти чи приголубити. Врешті-решт, він при-

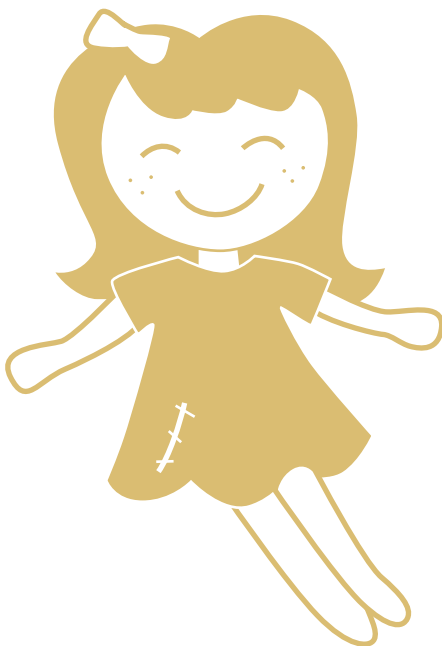
пинив намагатися, натомість знайшов відряду в алкоголі, а разом з тим чомусь припинив мене любити.

Заходжу до своєї кімнати, зачиняю двері, хапаю Кнопу та завбачливо ховаюсь під ліжко. Здалеку чути, як він гамселив кулаком у двері вбиральні. Винаджує маму. Ці звуки нагадують мені вибух петарди, яку ми з хлопцями нещодавно запускали біля школи. Я боялася підходити близько, тому спостерігала збоку. Коли та штукенція зрештою вибухнула, вони повтікали навсібіч, а я, оглушена неочікуваним пострілом, залишилася стояти посеред шкільного подвір'я. Через це мене затримали після уроків, і я повернулася додому пізніше, ніж зазвичай. Коли прийшла, мамині речі вже були розкидані по кімнаті, кухонний стілець валявся зі зламаною ніжкою. Нова ваза, що мама придбала її тиждень тому, розбилася вдружки. Ще одна.

Під ліжком темно, та я все одно стуляю очі й намагаюся сконцентруватися на своїх думках. Потрібно було й сьогодні вчинити щось погане, аби мене знову затримали після уроків, аби я знову запізнилася на початок сварки. Але з роздумів мене вихоплює знайомий тваринний крик, що розтікається по квартирі й проникає через найміцніші стіни будинку. А, отже, крок третій. Почалося.

— Кнопо, ти боїшся? Якщо відчинить двері, не зізнавайся, що ми тут. Потрібно буде знову зашивати твоє розірване платтячко, а у мене вже не лишилось ниток. Хай думає, що нас немає вдома. Хай думає, що нас взагалі не існує в цьому світі. Що ми загубилися під бабусиною черешнею, розчинилися у вирі гудящих бджіл чи поснули глибоким сном у діда на колінцях.

Але двері відчинилися.

Наталя Горелова

А мати чекає

Старенька бабуся чекає на сина.
Утомлені руки ладнують обід.
Колись була дружна, весела родина,
Сьогодні одна на увесь білий світ.

В неділю, буває, заглянуть онуки,
Смачненького бабці до чаю несуть.
Та серце чекає на блудного сина,
Молитви за нього до неба всі йдуть.

Гортає старенька потерті сторінки,
Зачитує псалми у голос собі.
Бо він ще для неї — маленька дитинка,
Що бігає боса по росах горбів.

Бо він є надія, розрада і спокій.
От тільки б був поруч, не біг в далечинь.
Матуся чекає на стомлені кроки,
Що зможуть впокоїти серця теплинь.

15.11.2020

#наодинцізсобою

Втрачені вересні

Декілька років поспіль я не пам'ятаю вересні. Просто не пам'ятаю. Так, ніби осінь розпочинається не з бабиного літа, зіркових айстр, пахучих яблук, а відразу з прожовклого жовтня, холодних дощів, брудних колій від колес автомобілів на сільських дорогах. Ніякого тобі першого вересня з білими бантами і густим молочним туманом. А відразу — БАЦ! — і свято Покрови.

Місяці втрачених можливостей, недочитаних книг і недоказаних слів. Знову не встигла допомогти бабці прибратись на городі. Як «найкраща» господиня мию вікна, коли вже вогкий вітер запихає свої холодні тремтячі пальці мені за пазуху. Поспіхом завершую вересневі спра-

ви: утеплюю будинок, буду для собаки, чоловіка, доньку і лисого кота. Починаю замовляти насіння чорнобривців і ребристих помідорів. Загортаю на могилах у дідуса, бабці, прабабусі та прадіда, щоб навесні менше роботи було, так бабуся каже, а я їй вірю.

Місяці, які проходять під гаслом нездійснених обіцянок: ну все, наступного року так не буде! А ще місяці одкровенень, розкриття особистостей і переосмислення цінностей. Місяці, які дарують нові емоції та враження, не завжди позитивні, але тим і цінні. Місяці чергових заступів на крутій скелі, яку я точно подолаю. До зустрічі у вереснях...

17.09.2019

* * *

Круглая Луна уселась на крыше девятиэтажки. Мальчик смотрел на неё из окна и подумал, что она похожа на круглый ароматный апельсин. Он наспех накинул куртку и шапку, зашнуровал ботинки и выбежал в подъезд. Он нажал на кнопку лифта, но тот скрипел, ворчал и совсем не хотел ехать. Мальчишка побежал пешком, он выскочил на улицу и взглянул на дом напротив. Луна застыла неподвижно, ему показалось, он чувствует запах апельсиновой корки.

Он вбежал в дом напротив, поднялся на крышу и увидел её. Круглая Луна взглянула на мальчика и пригласила сесть рядом. Он подошёл и погладил её бок — шершавая, вдохнул аромат — апельсин.

— Ну если ты апельсиновая, то звёзды тогда какие на вкус?

— Обычные леденцы, — невозмутимо ответила Луна, — подставляй ладоши.

И она высыпала ему в пригоршню разноцветные звёзды. Малыш вдохнул их фруктовый аромат и засунул одну из них за щеку — вишнёвая.

Так они и сидели вдвоём, болтали о космосе, жевали железные кометы и шоколадные астероиды. Угадывали созвездия, гуляли по Млечному Пути, а ещё Луна позволила ему немного покататься на Пегасе.

29.01.2021

* * *

Все южные бабушки одинаковые, как будто ленивый художник рисовал их под копирку. Седые волосы небрежным пучком собраны сзади, две выпущенные пряди придают бабулям игривый вид. Загорелое лицо исперещено морщинами, в глазах осколки голубого летнего неба. Плетенная шляпка, цветастый сарафан или лёгкие бриджи с футболкой, обязательно резиновые шлёпанцы, а иногда сандалии, что достались по наследству от внуков. Под мышкой всё те же внуки, а иногда уже и правнуки, и зонт от солнца. В натруженных руках пляжная сумка с покрывалом, полотенцами, сухим бельём, огурцами, варёными яйцами и бутылкой воды из-под крана. Голос звонкий и чистый, никакого хрютения или кашля. Осанка, походка — ну настоящие английские королевы.

Откуда я это знаю, да потому, что у меня тоже есть своя южная бабушка. Когда мы приезжаем с моря, обед уже на столе.

— Ну что, будем? — спрашиваю я хитро.

— Конечно! — восклицает она.

— Ну мало ли, вдруг у Вас давление? — я опять хитро улыбаюсь.

— Конечно давление, выпью вина и давление, — на полном серьёзе говорит южная бабушка.

— Так что, Вы перестанете пить вино?

— Да, конечно! Я перестану пить вино?! Я просто не буду измерять давление.

Мы смеёмся, и я разливаю в маленькие рюмочки холодное розовое домашнее вино, которое готовит её сосед, южный дедушка. Мы

неторопливо обедаем, пережевываем еду и беседу, разбавляя разговор вином. Хорошо! Накапливаешь на целый год шум прибоя, крики чаек, вино в запотевшем стакане, пушистые персики и тепло душевной беседы. С каждым годом стараешься взять побольше, жадничаешь. Ведь никогда не знаешь, каким будет твоё следующее лето....

08.08.2019

#веснавсерединитебе

Женщина-мегаполис. Всегда в движении, динамична и решительна. Под мышкой MacBook, через плечо дорогая сумка, левым плечом прижимает к уху iPhone последней модели и строгим голосом отдает команды кому-то по ту сторону, свободная рука умело открывает дверцу чёрного внедорожника. Её энергия порой настолько сильна, что разрушает всё на десятки километров вокруг, как взрыв в Бейруте. Она не даёт волю эмоциям, слабостям и любви, спешит.

Женщина-провинция. Спокойна и расторопна, в простом цветастом сарафане, сандалиях, в плетённой соломенной шляпе и с огромной сумкой-шоппером. В сумке спелые сливы и яблоки на компот, домашний творог, чёрный хлеб с семечками и кусок свинины на отбивные. Она любит, раздаривает свою любовь, поддерживает и направляет. Охает и ахает, когда слышит плохие новости. Помогает родителям мужа и называет их мама и папа.

Женщина-остров. Одинока и безлюдна. Ступая на её земли, можно ненароком наступить на ядовитую змею или скорпиона и остаться на острове навсегда. В непролазных джунглях кричат дикие звери, на высоких пальмах висят сладкие плоды, но не каждый сможет добраться до них, стволы пальм гладкие и сколь-

зкие, того и гляди сорвешься и упадешь.

Женщина-проселочная дорога. Усталая, с ямами и колдобинами, прибитая толстым слоем пыли. Дешёвые джинсы и футболка, растоптанные кроссовки и сумка из кожзаменителя через плечо. Натруженные руки никогда не знали мастера маникюра, а из косметики в её арсенале — солнечный загар и детский крем «Антошка».

Женщина-акватория. В её тихую гавань часто пришвартовываются корабли, катера, а бывает, и маленькие моторные лодки, пару раз попутным ветром заносило даже белоснежные яхты. В её закромах всегда есть ароматный кофе, свежие круассаны из соседней булочной, и у неё никогда не болит голова. Она болит потом, когда корабли отходят в море, снимают швартовые и машут ей на прощание. А иногда и вовсе не машут, а отплывают тайком, под покровом ночи, потому что боятся остаться в тихой гавани навсегда.

Каждая женщина уникальна и многогранна, она всегда на своём месте. Это она вертит земной шар своими умелыми руками, руками, которые обнимают ребенка, снимают любую боль, пекут хлеб и стирают бельё. Руками с маникюром и без, исперецеченными морщинами или с абсолютно гладкой кожей.

Это женщина вдохновляет на подвиги, потому что каждый день совершает их сама. Именно она отправляет спутники на орбиту и запускает ракеты с астронавтами. Делает мужчин президентами и легко управляет большой корпорацией или государством. Воюет, вызывает дождь и останавливает землетрясения. Именно женщина держит на своих хрупких плечах Атлантов, которые держат Землю.

06.08.2020 — 6.08.2020

Имеют ли воспоминания аромат?

На веранде было светло и уютно. На подоконниках стояли цветы в коричневых горшках. В коробке из-под обуви сушились цветы жасмина. Чтобы потом, холодными зимними вечерами отдавать капли летнего тепла и солнца. Запах стоял потрясающий.

Я собрала цветы в пригоршни и вдохнула аромат цветов. Зажмурилась и вмиг очутилась у бабушки на чердаке. Я стояла возле огромного шкафа с зеркалом на дверце в полный рост. В шкафу аккуратными стопками было сложено белье. А в дальнем углу шкафа стоял флакончик с духами «Жасмин». И мы с сестрами бегали к этому шкафу, потихоньку открывали флакончик и вдыхали цветочный аромат. И он нам пах бабушкиной молодостью, длинной смоляной косой, штапельным платьем, вечерними вальсами в парке и переливами соловья.

Мы снова и снова просили бабушку рассказать её смешные истории о работе на хлебзаводе, о её детстве, юности. Как лихо она скакала на лошади, как в голодный год её семья не умерла, потому что она ещё совсем ребёнком пошла работать на ток и в пазухе носила пшеницу. Зерно было настолько холодным, что вся её грудь была усыпана фурункулами. Как полюбила, узнала цену предательства и получила урок на всю жизнь. Из-за войны не смогла окончить школу и не умела писать и читать, но зато чётко считала деньги.

Бабушка никогда не унывала, была настолько сильной, что давала фору даже крепким мужчинам на заводе. Всегда красила губы красной помадой и просила меня сделать ей макияж, когда она умрёт, к сожалению, я не выполнила её просьбу. Несмотря на тяготы лет и богатый, не всегда удачный опыт, она улыбалась и, подобно цветам жасмина, благоухала и возрождалась, чтобы дарить нам, своим внукам, тепло, заботу и любовь.

06.06.2020

Карина Горкун

ГОЛОС

Она сидела тихо, будто боялась, что кто-то услышит её мысли.

— А если всё получится?, — спросила она.
— А если просто нужно закрыть глаза на то, что скажут другие, их мнение и т. д. Просто составить список дальнейших действий или, как его модно называть, «ToDoList» и просто действовать. Всё ж на самом деле так просто. Зачем усложнять? А дальше по ходу дела буду разбираться.

На улице было хмуро и пасмурно. Середина апреля, но в окне словно конец ноября. Хотелось то ли в спячку войти, то ли глянуть сериал, чтобы скоротать время. Хотелось всё что угодно, но не действовать.

Просто бывают в жизни моменты, когда устаёшь и хочется просто укрыться от всех. В такие моменты неосознанно загоняешь себя в угол и надеешься, что пледик спасёт от страшного внешнего мира, якобы наполненного опасностями.

— Избегание, — сказал кто-то.

— Что, простите?

— В психологии это называется избегание. Когда человек ищет 100500 методов вместо того, чтобы встретиться лицом к лицу. Почему ты это делаешь?

— Мне страшно...

— Почему же?

— Кажется, что я совсем одна и нет опоры, кроме себя любимой.

— Так это нормально, ты сама себе должна быть опорой, если не хочешь жить чужой жизнью.

— Жить чужой жизнью? — переспросила я.

— Да. Люди любят перекладывать ответственность за свою жизнь на других. На папу, маму, брата, парня, коллегу, директора и т. д. Так ведь проще.

— А почему они живут чужой жизнью?

— Ну ты смешная! Да как же они могут выбирать себе свой жизненный путь и куда-то стремиться, если перед ними всегда кто-то, на

кого они возложили способность выбирать, быть опорой! Куда он повернёт, туда и они пойдут. Никакой свободы выбора и сплошная созависимость. Ужас!

— Почему же они не выходят из созависимости?

— А почему ты избегаешь? В чужом глазу соринку видишь, а в своём бревно не замечаешь!

— Хм...и что теперь делать?

— А чего ты хочешь?

— Перестать избегать!

— Ну так перестань.

— А как перестать избегать?

— А ты задай свой вопрос без слова «как».

— Перестать избегать?

— Совершенно верно. Осознание — это первый шаг к исправлению своей модели поведения. Видишь ли, все ждут от мира какую-то инструкцию, где по пунктам будет прописано что да как сделать, дабы получить исцеление, успешный успех или у кого там что болит в этой жизни. Перекалывание ответственности, помнишь? Все ждут манны небесной. По факту, жизнь даёт нам мозг, лист бумаги и ручку. И мы уже сами можем писать свою историю, но разве людей это устраивает? Тот факт, что

ты замечаешь за собой избегание, уже значит, что ручка в твоих руках. Ты можешь продолжить прятаться, а можешь выйти навстречу страху и написать свою успешную историю.

— А что будет, если я выйду навстречу страху?

— Не знаю. Возможно ты достигнешь величайших результатов, а можешь провалиться. Ты попытаешь удачу и, в любом случае, останешься в плюсе.

— В каком плюсе, если я провалюсь? О чем ты говоришь вообще?!, — закричала я.

— Если ты на дне — значит у тебя есть возможность оттолкнуться и начать всё сначала. Проигрышей в жизни не бывает. Ты либо выигрываешь, либо получаешь опыт.

— Да, ты прав.

— Нет, ты права. Я лишь голос в твоей голове, твоё второе «Я». И всё моё мировоззрение было создано тобой. Я и есть ты. Твоя опора — это ты сама. И ты не одна. Поэтому действуй, ты сможешь.

— Хорошо, но как...

— Просто без «как», — перебил голос.

— Ладно, ладно... Что ж, где там моя канцелярия? Пора писать новую страницу жизни. Итак...

Вікторія Джоган

МИ НОСИМО МАСКИ
(Переклад поезії
Пола Лоуренса Данбара)

Ми носим маски лицемірства і брехні,
Ховаючи за ними наші лиця.
Цю плату вносить людство за гріхи,
Хоча серця й роздерті на шматки,
Майстерно на обличчях посмішка іскриться.

Чому, скажи, таке складне, жорстоке
Й наповнене сльозами це буття?
І поки так триватиме у світі –
Ми носим маски за життя!

Ми посміхаємось, але, о Боже, хочеться
кричати
І душі змучені в молитвах рвуться в небо.
Але якщо приречені ми цей мерзенний світ
топтати,
Дозволь нам мріяти про краще майбуття,
А поки носим маски за життя!

Paul Laurence Dunbar
We Wear the Mask

*We wear the mask that grins and lies,
It hides our cheeks and shades our eyes,—
This debt we pay to human guile;
With torn and bleeding hearts we smile,
And mouth with myriad subtleties.*

*Why should the world be over-wise,
In counting all our tears and sighs?
Nay, let them only see us, while
We wear the mask.*

*We smile, but, O great Christ, our cries
To thee from tortured souls arise.
We sing, but oh the clay is vile
Beneath our feet, and long the mile;
But let the world dream otherwise,
We wear the mask!*

Олексій Дяков

ИЗ ОДНОГО ДНЕВНИКА

Я лично видел. Был невольным свидетелем происходящего. Это случилось в небольшом городе, которого уже вроде как нет. Довольно просторные улицы с приличным количеством людей пересекались между собой, образовывая перекрестки, где, обычно, чем-то торговали. самого рынка в проекте не предусматривалось, что странно, поскольку город был портом. Пусть маленьким, но самодостаточным портом. К слову, везде только и говорили о морских приключениях да о рыбалке. Много тогда моряков расхаживали по вымощенным брусчаткой улицам, зимовать приплыли. Абсолютно все кварталы, даже те, что находились почти что в лесу, далеко от берега, воняли моллюсками. Не очень приятно конечно, но это сначала, потом привыкнуть можно. Да и в подобном аромате ничего странного я не вижу. Рынка ведь нет. А перекрестков много, и жить как-то надо.

Но это не про улицы история. Даже не про моллюсков. Была, как уже можно понять, поздняя осень. Прохладно, но терпимо, учитывая теплый жупан, который мне удалось выменять у одного кирпичника на двух козлят. Уж больно он хотел поесть что-нибудь, помимо моллюсков. Так вот, в жупане... А нет, я его снял, при входе в таверну. Специально, чтобы покрасоваться перед местными девицами своими сабельными шрамами на предплечьях. Без жупана, просто в обычной одежде, я сидел за столиком. На всякий случай скажу: столик находился около барной стойки, но подальше от центральной входной дорожки, потому я мог слышать разговоры трактирщика с гостями и никому не мешать. Я заказал пиво и вареных крабов. Их подавали с каким-то красным соусом. А пиво мне не понравилось, и я заказал эль. Но пиво допил. И вот когда я приступил к кружке прохладного эля, и мне принесли ещё порцию крабов, в бар зашло двое молодых мужчин. Они были странно одеты, что, собственно, и привлекло моё внимание. Но я не мог перестать следить за ними

не столько из-за их одежд, сколько благодаря разговору, который они вели между собой, пребывая в заведении.

Оба подошли к барной стойке.

— Уважаемый, дайте водки, — сказал слегка дрожащим голосом один из них.

— Какую милсдарь пожелает выпить?, — ответил неожиданно бодрым голосом почти заснувший трактирщик.

— Самую дешёвую, друг мой, — сказал второй, в грязном бордовом плаще.

— Но побольше, — добавил первый, сдвигая на затылок капюшон чёрного плаща.

— Ээм... А побольше, это как? Бочку тащить, что ли? — с лёгкой иронией спросил трактирщик.

— Нет, просто возьми пивные кружки, и налей в каждую по десять рюмок.

— Это запросто, — трактирщик мгновенно выполнил заказ и принёс господам водку, которые бросили ему несколько медяков.

Остались они стоять там же.

— И что думаешь, скоро нас здесь найдут? — сказал мужчина в чёрном плаще.

— Смотря как ищут, — сказал тот, чей плащ был бордовый, — но думаю, что осталось не долго.

Первый отхлебнул немного из своего стакана.

— Может зря мы? Могут же достать.

— Ты сам хотел выпить. Вот мы и пришли сюда.

— Ты слышал, что я сказал?

Дальше я немного не расслышал из-за троих пьяных остопопов, которые начали драку. Их, благо, быстро успокоил трактирщик с двумя пистолетами, просто достав их из-под барной стойки. Но господа в плащах вели свой диалог дальше. Я не смогу передать дословно их реплики, поскольку уж слишком часто меня отвлекали крики на улице, которые с каждой минутой становились всё громче и громче.

Они стали говорить тише. Почти шептали. Я понял лишь то, что речь идет о людях и каких-то драгоценностях, что-ли. Или деньгах, не знаю. Но помню, что потом, на протяжении нескольких минут, крики на улице и вовсе заглушали любые разговоры в баре, а двое в плащах всё чаще оглядывались на двери.

Крики затихли. Я снова смог слышать их разговор:

— Они здесь.

— Я знаю. Сейчас зайдут.

— Я знаю. Ты готов?

— Да.

— Куда в этот раз?

— Попробуем в Ирландию. На девятый период.

— Хорошо.

Разговор был окончен. Полностью. Или может мне кажется, дальше я вообще не уверен в том, что случилось и случилось ли.

Произошёл громкий деревянный треск. Тяжёлая входная дверь почти раскрошилась, в бар медленно зашли двое неизвестных. Их кожаные плащи и маски в форме голов ворон или каких-то журавлей напоминали одеяния чумных докторов.

Они сразу направились к двум выделяющимся из толпы (которой, в принципе, не было) господам в плащах разного цвета. Да, меня не просто так очень смущала их одежда. В мгновении моментального разворота, из-под плащей показались очень, очень старые доспехи. Они, казалось бы, только вчера были обнаружены и сняты с затонувших трупов. Во весь рост у барной стойки оказались два странных человека в заржавевших и заросших мхом кирасах. В руках они держали нечто похожее на самострелы, которые в своём быстром и грациозном развороте извлекли из-под плащей. Люди в масках даже не успели достать своё оружие. Прозвучало два громких выстрела, после которых господа в старых доспехах выбежали на

улицу. Я побежал за ними, покинул таверну, но на улице всё было спокойно. А когда я возвратился в бар, моему удивлению не было предела. Ни трупов, ни крови, а посетители и трактирщик... они будто ничего и не видели. Это меня смутило. Сильно смутило, и я решил сменить таверну.

Это как бы вся история. Стоит сказать, что я больше нигде и ничего не слышал об этих персонажах. Ни полиция, ни гвардейцы не знали о произошедшем, и выстрелов не было никаких, а двух трупов, одетых в костюмы чумных докторов, никто не находил. Я долгое время пытался узнать и понять, что это было. Недоваренный эль или кто-то решил поиграть в героев? Я даже посетил Ирландию, надеясь их найти. Но не смог.

Только спустя девятнадцать лет, кстати, неделю назад, в одной римской библиотеке я нашёл на легенду об отряде трансильванской конницы, который был отправлен местным князем в северные земли на поиски Великого

Эльфийского Царства. По словам вернувшихся гонцов из того отряда, все они утонули на одной из переправ, неподалеку от земель викингов. На них, судя по описанию, были такие же кирасы, какие видел я. А двух вернувшихся гонцов приговорили к смерти. Их на ночь заперли в камере, где они дожидались казни. Только вот на утро их не нашли. В камере ничего не нашли, за исключением нескольких стебельков сухих водорослей и маленькой латунной монетки с изображением долгоухого человекоподобного существа.

Не хочу писать больше. Надеюсь, вышло не слишком коряво. В прочем, какая разница? Это не роман и не поэма, обычный дневник.

И собственно, зачем я все это сегодня написал...

Я отправляюсь на поиски этих существ. Я их найду.

Рим,
19 сентября 1764 год.

Анастасія Жигай

Що таке слово? Як розуміти його функції у житті людини? Чи є синонімом до слова «душа»? Багато питань, на які кожна людина дає свою відповідь. Тож буду почувати себе вільною в мереживі своїх думок та поділюсь деякими на папері.

Як особистість творча з нотами мрійливості, я розділяю «слово» — з маленької літери та «Слово» — з великої.

У першому випадку — це набір певних звуків, за допомогою яких людина висловлює свої думки, почуття, переконання, починає революції та перевороти, розпалює сварки та будує мир, вбиває та дарує життя, лікує та знищує одночасно. Воно допомагає упорядкувати думки. А «Слово» з великої літери я розумію як обіцянку, дану душі. Саме у цьому й існує цільний, нерозривний зв'язок душі і слова, що сплетений із мерилі болю та розпачу, щастя та радості, розчарування та здивування, митей геніальних ідей та фантастичних вражень. У цьому випадку Слово — це вираження розмови душі із підсвідомістю, що теж мирно живе у людині — крихітній істоті, у якій ціла галактика дивовижностей, що не завжди цінується світом.

Що ж, якщо душа — це пазл цілого індивідууму, тоді цікаво зануритися в безмежний океан людини, де глибина та невідомість часом лякають та заворюють, аби підтвердити висловлення «слово у душі — душа у слові».

Вважаю, мій океан не буде проти, якщо я трішки привідкрию завісу та поділюсь своєю історією.

Мені дев'ятнадцять і я нічого не досягла в житті. Не заробила мільйон у сімнадцять, не вивчила досконало сім мов, не об'їздила усі країни світу, не керую величезним проектом, амбіції не реалізовувались, а ідеї залишалися лише ідеями. Моментами я відчуваю всеохопну невпевненість у словах та вчинках, моментами відчуваю себе приголомшливою, ніби голівудська зірка. А ще я вмю ловити насолоду від життя, і не від того, що

у мене є остання модель крутого смартфона, а від промінчиків сонця, що ось-ось сховається за обрій. Мені не дарують на свята брендові речі псевдодрузі, проте я щиро вдячна за нову книгу від рідних та справжніх друзів. У мене немає статусу відомої людини у літературно-мистецькому колі, науковій сфері або журналістиці, проте є власні думки, що спокійно собі існують у непримітній папці на робочому столі мого ноутбука. За свої 19 я поповнила свій словниковий запас новими прислів'ями, ідіомами, афоризмами та декількома кілограмами на вагах, десятками щасливих тролейбусних квитків та майже стійкою нервовою системою. Навчилась вибачатись у сварках та освідчуватись у коханні. Саме так, за свої два десятиріччя вже відчула ті хвили гарячої енергії кохання та навчилась відмежовувати її від закоханості.

Висловлю думку, що кохання та закоханість речі абсолютно різні. Закохатися зовсім не означає кохати. Закоханість може пройти, кохання — ніколи. Закоханість наділяє людину тими якостями, яких у того і немає. Кохання ж бачить усі недоліки, знає про всі нерівності, проте розуміє, що людина не ідеальна, тому воно все це приймає. Кохання здатне довго чекати та багато терпіти. Закоханість лише дає людині бажання володіти та досягти свого. Кохання хоче, аби друга половинка була щаслива. Закоханий воліє, аби щасливим був лиш він сам. Кохання перемагає усе — відстань, час, горе. Йому немає перешкод! Воно прагне до серця коханого. А закоханість не здатна перетнути навіть найменший парканчик, адже вона короткозора, на відміну від кохання. Кохання ніколи не думає про себе, воно готове віддати все за іншого, навіть життя. Закоханість лише зачинить двері, трохи поплаче та забуде назавжди. Ще одна відмінна риса — закоханість спалахує миттєво й так само швидко проходить, кохання народжується не одразу — воно виражається у

повазі та дружбі, й з кожною хвилиною стає тільки сильнішим.

Кохання — це не гучні слова, а сильний зв'язок. Це щось міцне, безмежне та масштабне. Кохання — це вибір і впевненість у своєму виборі.

Усе просто.

Одне слово.

Сім літер, у яких захований секрет щастя.

Тільки кохання не помітить зовнішність, але завжди відчує душу. Душу, яка буде вести діалог з коханням за допомогою Слова — надійного поштаря думок.

Отже, ось чому кожна людина дає власні, несхожі на інших, відповіді на питання, що були вказані на початку. Бо кожна людина — особистість, кожна людина проживає своє життя, будує свою історію, пізнає істину в окремих елементах людського буття та знаходить сенс життя у різних речах. У кожної людини своє Слово та своя душа, що не схожі на інші, ніби відбитки пальців чи форми сніжинок. Та одне все ж об'єднує: Слово у душі — душа у Слові.

Тож, людино, не втікай, заспокойся та дай твоїй душі говорити Словом.

Наталія Іщук

IN THE MAZE

What if I happen to meet you again,
What if I happen to get overwhelmed
By my feelings for you?
And if you have messed up my life and
my dreams,
And if I'm junk after you crash my beats,
How can I get my heart new?

There're so many ifs,
There're so many times when
I can't find myself
In the maze...
For if I had wings,
I wish I had the will to
Hide away from you
In the maze...

What if you tell me to follow your way
What if your smell takes my reason
away?
I'll be waiting for your call.
And if I get lost in the misleading light,
And if I get blind and forget to survive,
In the darkness I will fall.

There're so many lies,
There're so many times when
I can't find myself
In the maze...
Being on cloud nine
And falling from the sky will
Drain my veins
In the maze...

What if I happen to meet you again
What if I happen to get overwhelmed
By my feelings for you?
There's nobody else I can kiss and caress
Drown in your eyes with no will to egress
And I'll never get my heart new.

There're so many lies,
There're so many times when
I can't find myself
In the maze...
Being on cloud nine
And falling from the sky will
Drain my veins
In the maze...

Ірина Комар

РОЗПОВІДЬ ПРО ПОХІД З ПАЛАТКАМИ, КОЛИ ВСЕ ПІШЛО НЕ ЗА ПЛАНОМ

Фіксую чималий ранець для походу й біжу сходами у передпокій, машина друзів уже чекає під будинком.

— Я тут! — кричу з вікна і похапки згрібаю ручки сумки-холодильника.

Рік тому я шалено захопилася темою збору енцефалітних кліщів біля багаття, в компанії друзів і вирішила закупити собі спорядження для цієї справи. До речі, засіб від комах, ненавиджу цих паразитів.

Ретельно замикаю кожен замок у будинку і мчуся до багажника, у якому вже нагромаджено палаток та різного стафу. О, що це? Дрова? Але ми ж в ліс їдемо, хоча чому ж тут дивуватися: я товаришую з екологом. Впевнена, що це якісь екологічноперероблені відходи, абсолютно безпечні для середовища. Мимоволі посміхаюся від цієї думки.

— Сподіваюся, ти там Медузу Горгону зустрів, і ми рушаємо без тебе, — викрикує хлопець моєї еко-свідомої подруги.

За свій вік, а він найстарший з нас, він так і не набрався розуму, і як тільки еко-дівчина може терпіти токсичного хлопця.

Заскакую в автівку і одразу роблю конект з аудіосистемою, я діджей в нашій групі. Цілую в щоку подругу і незамінного водія, власне ніхто більше водійських прав не має, та кидаю прищурений погляд на Алішера — хлопця Сії.

— Чого бажаєш, Томе? — звертаюся до хлопця за кермом, і чомусь пригадую як він сотні разів витягував мене з дивних ситуацій, у яких завжди був намішаний алкоголь. Тому мабуть й почуваю найбільшу відкритість до нього.

— Нічого романтичного, — тихо каже хлопча, дивлячись в дзеркало заднього виду на ко-

ханців, що розкинулися на сидіннях, та кумедно зображує огиду.

— Ні слова більше!

Через кілька митей з динаміків вже долиняють перші акорди «Ignorance» від Paramore.

Том починає барабанити по керму великими пальцями та безшумно підспівувати, в той час як я вже на повний голос дуєтую з Гейлі Вільямс і зображую гру на бас-гітарі.

У такі моменти ейфорія переповнює мене, я відкриваю вікно та просую голову назустріч вітру, Том стискає мою руку, щоб я раптом не зайшла надто далеко, і наша поїздка закінчилася б травматологічним відділенням місцевої лікарні. Кажу з досвіду.

Плин часу вислизає від мого розуміння. Голова порожня, серце повне. Гаряча рука у моїй холодній. В обличчя дме морське повітря, ми вже на під'їзді до океану, та сьогодні він не входить у наші плани.

Викручую звук на повну, машина починає підстрибувати в ритм "Bornforthis" досі незмінних Paramore. Ловлю на собі погляд Тома і грайливо смикаю його за теніску. Хлопець посміхається чи то своїм думкам, чи то моїм рухам. Нас, до речі, Сія познайомила, весела історія зі мною, як законсервованого у спиртї м'яса (чомуś наші зустрічі відбуваються найчастіше за таких обставин), та Тома, який на ранок краєм вуха почув питання до Сії: «А хто це такий?». Мені було соромно.

— Збав, — чую я збоку і мимо волі корюся.

— В чому справа? — вперше подає звук подруга.

— Ми як бджоли на меду, — каже Том.

— Дотепно, — саркастично відповідаю я і додаю гучності.

— Влипли, — хлопець звертає з дороги на припорошений пісок.

— Ти про що? — кидає Алішер.

— З-під капоту дим, — прорік водій, — потрібно змінити охолоджуючу рідину, в багажнику є каністра.

Я витягую ноги з переднього сидіння через вікно, і чую бурчання Тома, ховаю ноги, сприйнявши це на свій рахунок, як раптом хлопець ввалюється в машину з питальним поглядом, котрий досліджує кожного пасажирів.

— А каністри немає, — гмикає він і затишає.

На кілька секунд в автівці панує густа тиша.

Жарт оцінено. Коли я казала, що ми не мали в планах відвідати пляж сьогодні, хоча б тому, що зараз ще доволі прохолодна вода, доля вирішила спутати нам карти. Сія, немов читаючи мої думки, запропонувала узяти всю екіпіровку та прямувати до океану, хвалючись, що не дарма прихопила дрова. Подумки пишу до списку «Потрібно зробити» стрічку про еко-свідомість.

Усі, керуючись якоюсь ментальною домовленістю та не випустивши ані пари з уст, зібрали речі та попрямували на звук хвиль, від якого у роті ставало солоно. Нагрітий пісок мандрував між нашими пальцями й ускладнював єдину на раз задачу — дійти та скинути увесь важезний багаж. Том почав насвистувати якийсь сучасний хіт, здається "Spirits" групи, назва якої втратила своє місце у моїй пам'яті, але точно пов'язана з бєлламі.

Лінія горизонту ледь помітно відділяла паралель океану від лазурного неба, а сонце невпинно котилося униз. Нам пощастило здібати безлюдний пляж, господарями якого були тільки зграйка конкуруючих галок, що пестилися у хвилях.

Останні піщинки терпця засіли у мене між безіменним пальцем та мізинчиком, тому випустивши з горла виск, я рвонула до берегової лінії, попутно залишаючи сумку, речі та ранець на своєму шляху.

Сія щось крикнула мені в спину, але оповита шумом хвиль дикого океану, я мріяла лише остудити ступні у солоній воді. Коли ж рєшта нагнала мене, на їхніх обличчях виступали

краплинки поту, а очі горіли. Не роздумуючи, я плюснула водою на компанію і хихикаючи побігла далі, безжально вимочуючи вкорочені джинси. На мій подив, найрозсудливішим видався Алішер, котрий набурмосено, як дитя, потупцяв до імпровізованого майбутнього кемпінгу. Решта ж кинулися мені навздогін. Опасаючись намацати ногою морського їжака, моя еко-подруга помітно відставала від Тома, котрий уже майже ловив мою футболку руками. Я вищала чи то від забави, чи то від холоду, і, сміючись, намагалася нанести більший водний урон на хлопця, аніж він на мене, як раптом він нирнув. З несподіванки я аж забула закрити рот від широкої посмішки, й виглядало це, мабуть, доволі моторошно, та наступної миті й сама опинилася під товщею морської води. Даремно все ж я не закрила вчасно рот. Хитрун схопив мої щиколотки, тим самим вибивши з рівноваги. Винирнувши я зловила зляканий погляд Сії, але Том так і не дав змоги собі помститися, через мить проробивши цю ж схему і з подругою.

Коли ми нарешті вибралися на берег зі сміхом, котрий перебивали лише кашляння сіллю та цокіт зубів, Алішер уже поставив дві палатки.

— Хазяїн, — присвиснув Том, — ну звісно, роль ловеласа зайняв уже я, — самовдоволено докинув хлопця.

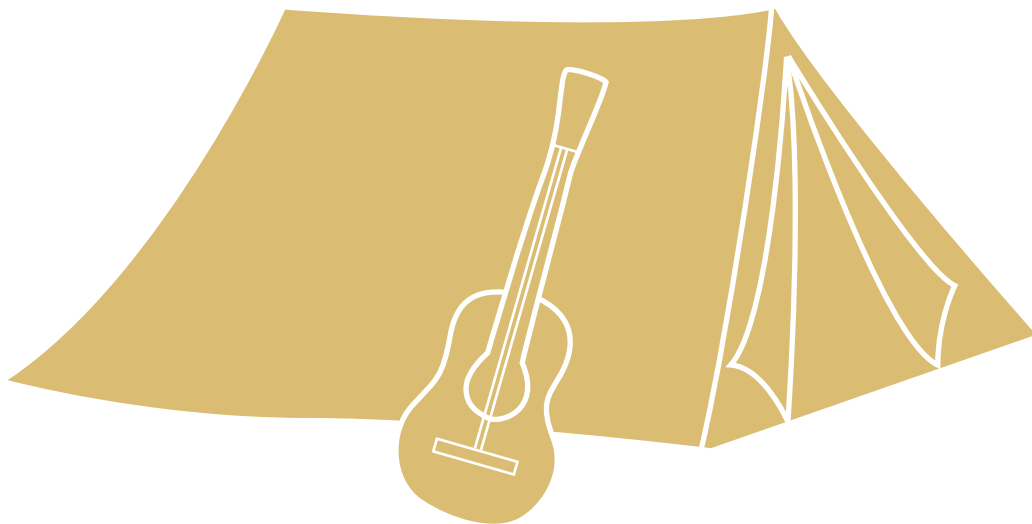
— А ти не радій так, твій нічний прихисток не може бути натягнутим, будеш спати у своїй пасії, герой-коханець, — дратівливо відповів Шер.

Та й справді, частини каркасу не вистачало, але Том не був з тих, кого такі дрібниці вибивають з колії:

— Теж мені проблема, вкладу спальник біля багаття і буду сподіватися, що чайки не облаштують на мені гніздо.

Сія показала йому великий палець вгору і стала чарувати над своїми дровами. Нам, мокрим та з вичерпною кількістю адреналіну в крові, саме в цей момент під заріз був потрібен вогонь.

Том дістав невідь звідки чомусь лише один шампур і гітару, яку зайнявся одразу налашто-

увати. Струни бриніли, немов на вітру, поки я насилляла на єдиний шампур сосиски, ставлячи їх поперек і молячись, щоб вони не попадали у вогнище. Язики, поки ще невеличкого, полум'я лоскотали нашу їжу, а залізо у моїй руці помітно нагрілося, все ж прутики завжди зручніші.

Поки Сія діставала чотири пледи й турботливо вручала кожному, зі струн зірвалися перші, такі знайомі, акорди пісні. Її я зможу назвати, навіть якщо мене розбудять серед ночі — “Sweaterweather”, і тільки людина не з цієї планети не знає її виконавців.

Раптово усі поринули в атмосферу та при тихли. Всередині почало поколювати приємне відчуття, а голова очистилася, немов вітер з океану поніс усі думки по хвилям, топлячи їх в непізнаних глибинах. Саме тоді я визнала, що найкращим вибором для людини є слідувати за долею, а не за своїм планом.

ПІД ЧАС ВІЙНИ

Вибух. Четверта ранку і нова порція уражених війною накриває наш польовий госпіталь, що розкинувся недалеко від другої лінії фронту. Люди тут, неначе машини, а їхні залізні руки турбують Землю та намертво затискують у своїх щелепах життя інших.

Мені потрібно надавати допомогу прибульцям. Синці та рани вкривають тіла, на декому немає живого місця, хтось плаче, хтось взиває до богів. Шкода тільки, що єдиний бог тут — Один, і він забавляється. Запитую в колег по цеху, чи є контужені.

— Троє за кілька годин, сьогодні війна ще дра на автографи, — відмовляє Сойка.

Сойка — в минулому працівниця інфекційного відділення в одному з китайських містечок — Сої. Замкнена у собі, так вона витримує жакливі реалії дійсності. Сойка різниться від інших

дзвінким голосом, який можна почути лише в найстрашніші моменти роботи.

Починаю огляд уражених, як раптом бачу її та німію. Розповіді про захоплення кимось з першого погляду, до втрати дихання і цілковитої розгубленості були мені чужі, як і відчуття цієї епопеї. Дотепер. Я невідривно витріщаюся на її волосся, худорляві плечі та виразні риси обличчя. Вона неймовірно бліда й не відводить погляду від чоловіка, котрого тримає за руку. Здається, нутрощі перетворилися у камінь і своєю вагою затягують мене у прірву. Поквапом опановую себе та озираюся: чи часом не побачив ніхто моєї слабкості.

«Це ненормально», — вирішує хтось у моїй голові, але ноги уже несуть у забороненому напрямку. «Стримуйся» — кричить голос у свідомості. Я намагаюся. Вона переводить погляд на мене — усе пропало: всесвіт, що вирував навколо мене, зник під її віями та сконцентрувався близько мого сонячного сплетіння.

«Ні-ні, так не може бути, це наслідки втоми», — запевняю я себе.

Перевіряю стан чоловіка, котрому на смертному одрі пощастило мати біля себе її. Відсутність реакції його зіниць на світло доводить, що триматися йому у цьому світі залишилося максимум дві години. Як дитина туплюся у свої грубі чоботи й не маю слів, щоб донести реальність. Випрацювана черствість та холонокровність не спрацьовують, можливо моє обличчя навіть відображає стан душі.

Як раптом Вона торкається моєї руки трішки вище кисті. З несподіванки я сіпаюся та ледь помітно починаю тремтіти.

— Прошу, врятуй його, — очі, чи то мої, чи то її, наповнюються слізьми, — він — усе для чого я існую після втрати батьків, — рука дівчини торкається моєї щоки, немов шукає, як достукатися до моєї оболонки, але одразу відсмикує її. Я тривожно дивлюся у сполохані очі й самими устами кажу, що вже занадто пізно.

Схлип зривається з її губ. Дівчина рухнула вниз та притулилася до чола чоловіка, наче хотіла вселити у його голову хоч дрібку життя.

— Еріку, — шепоче Вона, — хто ж потурбується про твою сестру тепер? Куди мені податися? — знову схлип.

Очі гуляють по тилу дівчини, більше за все мені б хотілося пригорнути та дати надію. Але хто я проти її горя.

Несподівано Вона зривається та притуляється до мене. «Я не посмію», — запевняю себе, і чую тихі ридання на плечі. Серце крається на незліченні шматочки.

«Посмію».

Незграбно змахую сльози з-під прекрасних очей та ніжно обіймаю стан. Вона дужче притискається до мене, і світ тане.

Я НЕ ПОВЕРНУСЯ У ПОПІЛ

Б'ю крилами та ловлю фіорди, свіже морське повітря наповнює кожну клітину, пустотливі сонячні зайчики скачуть по своїх ніркам, а лискуче вогняне пір'я допомагає утримувати рівновагу.

Здається, це — пік бажань, відчуття неосяжної свободи, сенс.

Підіймаюся все вище, ще мить — і розітну хмари, вигинаю крила та пірнаю в небезпечне піке, з гортані виривається крик дикого захоплення. Тулуб ліворуч — пещу пір'ям холодні хвилі північного моря та ловлю погляди чорних очей-гудзиків пернатих побратимів-чайок. Польоти викликають неймовірний запал, навіть голод, пекучу жагу.

З цим відчуттям зазвичай і прокидаюся. Частото це буває вночі, після я на своїх двох простую до вікна та тужливо дивлюся у сутінкову далечінь. Десь там об скелі б'ється норовливий океан,

у глибинах якого канули мої крила. Пір'я я віддаю на потіху вітру, він знайде їм краще місце. А спогади поховав у снах, які щоночі турбують мої нерви та випробовують дух. Душу ж свою я віддаю за тебе. Угода, укладена в минулому.

Найцінніше — життя — мені було залишено, але з вогню я став плоттю: скелетом, обтягненим кількома метрами шкіри. Приречений на безвольне існування, адже не маю цілі. Уже не маю.

Деколи я мандрую подумки у попередні життя. Це викликає млосний захват та щем у грудній клітині. Сансара фенікса не втомлювала. Колообіг перероджень у супроводі пристрасті та швидкостей. До цього я не знав сліз.

З минувшини залишилося лише вогняне волюсся, яке тут, у Норвегії, сприймають як корінне. Дехто навіть кликав мене вікінгом, чому я надто дивувався.

Нерідко випадає прямувати назустріч сонцю, вдивляючись у даль до потемніння в очах. Саме в такі моменти розуміння ловить мене зненацька: я не повернуся у попіл, гірше того, я не повстану з нього.

Тому прошу: дрейфуй на хвилях, взлітайвище хмар, осягай верхівки айсбергів, гір, уяви. Роби це з думкою про мене, для мене, замість мене. Розправляй крила.

Ирина Максимова

ХУДОЖНИК И ЕГО МУЗА (Отрывок)

Это была моя третья выставка за последние полгода. Очевидный показатель того, что моя художественная карьера стремительно пошла ввысь. Венеция, Париж, а теперь и родной Амстердам. В мои 30 с лишним я успел уже здорово наездиться, повидать мир — как любит говорить современная молодежь — но все равно, каждый раз меня тянет обратно на родину. Именно здесь я питаю вдохновение для новых работ, именно здесь они ценятся наиболее, ведь людям знакома каждая речушка, каждая скамейка, каждый фонарь, освещающий прекрасный ночной город. И, должен признаться, нигде мне не было так приятно наблюдать за созерцанием и обсуждением моих картин теми, кто ничего не понимает в искусстве. Никто, кроме, кажется, её.

Стоя в конце зала с бокалом шампанского в руках, я заметил эту девушку уже давно. Мне показалась необычной её увлеченность одним из первых моих «шедевров» (кстати, далеко не тем, которым мне следовало гордиться), возле которого она провела уже больше двадцати минут. На моей памяти ещё никто так долго не всматривался в картину.

«Что она пытается там найти?». Не привыкнув оставлять вопросы без ответа, я решил лично у неё спросить. Допив последние капли не самого дорогого шампанского и поставив бокал на поднос проходящего мимо официанта, я уверенной походкой направился к девушке.

— Как-то скучновато, не находите? — спросил я, встав немного позади неё и рассматривая собственные несовершенные линии и переходы на полотне.

— Вы о картине или о вечере? — даже не взглянув на меня, уточнила девушка.

— Вообще-то я имел в виду вот это, — кивнув на картину сказал я, — но, кажется, вы открыли мне глаза. Определённо нуднейший вечер.

Девушка улыбнулась.

— И всё же, — не отставал я, — вы так пристально разглядываете это полотно... Что вы в нём нашли? Как по мне, оно совершенно обычное.

— Не скажите. Весьма занимательная работа.

— Правда? И чем же?

— Есть в ней что-то особенное. Видите эти мазки? Такие лёгкие и непринуждённые. Не такие, как везде. Художник будто бы всеми силами пытался передать свою радость. Поделиться ею. Думаю, это одна из первых его работ. Она полна предвкушения, может даже наивности. Она сделана с особой страстью.

Надо же. Как тонко подмечено. А я и не думал. И ведь правда. Уже с трудом, но вспоминаю те студенческие годы, когда я был по уши влюблен, счастлив и полон оптимизма. Юный дурак.

Меня так зацепили её слова, что я только спустя минуту понял, что она смотрит прямо на меня. Но стоило мне перевести взгляд на неё, как она снова опустила голову.

— Я думаю, творцу было приятно услышать, что его труд кто-то оценивает по достоинству, не правда ли? — вдруг сказала она.

— Простите что?! — не поверив своим ушам, переспросил я.

— Ну как же. Вы единственный, кто провёл все это время в тени, наблюдая за всеми, но при этом ни с кем не разговаривая. А каждый неудачный комментарий по поводу этих работ, доносившейся до ваших ушей, вызывал у вас приступ еле сдерживаемого смеха. К тому же, — быстро добавила она, когда я уже открыл было рот, чтобы высказаться, — ваши руки выдают вас с лихвой.

Я невольно взглянул на свои руки.

— Они все в краске, что говорит о том, что вы только недавно отложили кисточку и не успели ещё хорошенько их вымыть, — уверенно заключила она.

— А вы проникательны, — только и сумел выговорить я.

— Простое наблюдение, — улыбнулась она.

Помолчав ещё немного я, наконец, представился:

— Грегори Бор. Грег — для истинной ценительницы искусства.

— Миранда. Мира. Большая честь познакомиться с таким известным и талантливым художником.

— Благодарю! — в порыве галантности поцеловав ей руку и всё ещё склоняясь над ней, ответил я. Наши глаза встретились. Ах, какие у неё глаза! Глубокий синий — мой любимый оттенок. Редкий. Необыкновенный.

— Однако, — наконец выпрямившись во весь свой внушительный рост и маня свою новую знакомую за собой, добавил я, — не такой уж я и известный. Таланливый — да. Гениальный — естественно. Но известный — неееет.

— К тому же скромный!

— Дааа, скромности мне не занимать.

Мы оба рассмеялись и на нас начали искоса поглядывать. Смех у Миранды оказался такой залиvistый, такой зараzительный, что от этого мне становилось ещё веселее. Через секунду я поймал себя на мысли, что откровенно её разглядываю, пытаюсь своим творческим взглядом уловить каждую чёрточку лица, каждый блик на светлых волосах, необычный перелив в тёмных глазах, красивую улыбку на алых губах, румянец на щеках... Кажется, я только что создал у себя в голове новый шедевр. Или за меня это сделала сама природа?..

— Что же, была рада познакомиться, Грег, но мне уже пора бежать, — прервав мои размышления, сказала Миранда.

— Как? Уже?

Ну конечно она хочет от тебя сбежать. Ты же только что больше минуты прямо-таки таращился на неё, идиот!

— Да, мне очень жаль, но я совершенно забыла о времени, — посмотрев на часы, ответила моя новая знакомая.

И, не дав мне и слова сказать, она выбежала из галереи. Я чувствовал себя словно принц, наблюдавший за тем, как исчезла Золушка, оставив его с одной только хрустальной туфелькой в руках. А моей туфелькой был один важный вопрос, который я не собирался оставлять без ответа. Спohватившись, я вылетел за дверь следом за ней.

— Миранда, — я поймал её уже садящейся в такси, — скажите, мы ещё встретимся?

— Кто знает? Возможно, — лукаво подмигнула мне она и скрылась на заднем сиденье машины, которая тут же отъехала.

И снова я тот принц, все с той же «туфелькой», вынужденный вернуться на собственный бал в одиночестве, гадая, увидит ли он ещё когда-нибудь свою Золушку. Как символично.

* * *

— Нет! Нет! Нет! Уххххх, это всё не то! Сорвав очередной лист бумаги с мольберта, я с яростью скомкал его и швырнул себе за спину, угодив прямо в голову своего «боевого товарища».

— Эйййй! Я вообще-то жить хочу! — возмутился он.

Поняв, что ничего у меня не получится, я отложил палитру с кисточкой и огляделся. Да уж, моя мастерская оставляла желать лучшего. Последние несколько дней я буквально жил здесь, забыв обо всём, и теперь повсюду валялись горы испорченной бумаги, несколько кружек с недопитым кофе, капли краски на полу и парочка перевернутых картин. Всё это довершал вид моего лучшего друга, раскинувшегося поудобнее на маленьком, бутылочного цвета диванчике с блокнотом и карандашом в руках. У него, в отличие от меня, явно вырисовывался набросок очередного шедевра. Правда, я, при-

знаясь, никогда не понимал его чрезмерную любовь к абстракции.

— И вообще, — в сотый, кажется, раз, спрашивает меня он, — что ты так упорно пытаешься изобразить?

— Я же тебе говорил, Роб..., — раздражённо ответил я. — Миранда...

— Аааа, та нимфа из галереи, о которой я только и слышу последние пару дней.

Сделав несколько резких линий, он посмотрел на меня своим «фирменным» взглядом.

— Когда ты уже, наконец, выбросишь её из головы?

— Я не могу! Это как наваждение какое-то. Ничего не могу с собой поделывать!

— Послушай своего мудрого не по годам друга, — я саркастически посмотрел на него. — Да, да. И не надо так на меня смотреть. Мы оба знаем, что я умнее.

Я фыркнул.

— Так вот, — не обращая на меня внимания, продолжил он, — я думаю, что в этой деушке на самом деле нет ничего такого. И если бы ты вдруг встретил её вновь, ты бы сам убедился, что она не стоит твоего внимания.

И хотя я практически не слушал, что там изливает мне Роб, до моих ушей всё же долетело несколько слов. «Если бы ты встретил её вновь». Конечно, да, мне нужно срочно увидеть её снова!

— Да, да! Ты прав! Я должен её найти! — живо выкрикнул я.

— Имен... Стой, что? Я этого не говорил! Грег! Грег!

Порываясь меня остановить, Роб даже свалился с дивана, но я так загорелся этой идеей, что догнать меня он был уже не в силах. Я схватил свою кожаную куртку и пулей вылетел прямо под проливной дождь.

Я не знаю, о чем я думал в тот момент, но практически сразу я пожалел о своём необ-

думанном решении. Пронесшись половину пути с одной только мыслью, я вдруг понял, что сам не знаю, куда иду, да и вообще не имею никакого плана. Где же мне её искать? Как? Не по домам же ходить, заглядывая в окна и спрашивая: «Не здесь ли случайно проживает прекрасная девушка Мира?». Нет, я конечно, импульсивен и всё такое, но не до такой же степени. К тому же, пройдёт вечность, пока я обойду все дома в Амстердаме.

Так, стоя прямо посреди улицы, обдумывая возможные варианты, и никого и ничего не замечая, единственное к чему я пришёл — это телефонная книга. Минута нового прилива счастья и радости от этой «гениальной» идеи тут же омрачилась суровым осознанием того, что я и фамилии-то её не знаю. Оставалось только продолжать бродить по улицам и надеяться, что с неба на меня свалится какое-нибудь чудо...

Самому смешно.

К тому моменту, как я, наконец, смирился и осознал своё поражение, разразился настоящий ливень. Укрывшись на ближайшей остановке, я вдруг понял, что понятия не имею, где нахожусь. Более того, я даже не помнил, как сюда забрёл. Дурацкая была идея. Нужно было послушать Роба. У меня нет никаких шансов найти Миранду в таком огромном городе.

Посетовав ещё немного на свою безрасчётность, я, от нечего делать, стал наблюдать за прохожими (я так часто это делаю, что мне самому начинает казаться, будто бы это моё любимое занятие). Оказывается, это так увлекательно — смотреть, как мимо тебя проносятся десятки людей, все куда-то спешат, некоторые — несмотря на жуткую погоду — укрываясь под зонтами, заметив знакомых, останавливаются, чтобы поздороваться или даже поболтать; другие же — наоборот, не видят никого и ничего вокруг, кроме своих малых детей, которые даже в дождевичках умудряются замочить всю одежду, прыгая по лужам и получая от этого неимовер-

ное удовольствие. Я люблю детей, но представить себя в роли примерного отца, главы большого семейства никак не могу. Да я и сам ещё такой ребёнок! Я бы даже не отказался сейчас пробежаться по лужам, забрызгивая всех и крича во весь голос. Посмотрел бы я на эти удивлённые и осуждающие лица вокруг. Ха-ха-ха. Эта мысль меня так позабавила, что я даже уже был готов это сделать. И сделал бы, если бы вдруг, совершенно случайно, не увидел её. Миранда. Я сразу узнал её уверенную походку и сосредоточенное выражение лица. Не знаю, чем были заняты её мысли, но она, казалось, ничего и никого вокруг не замечала. Окликать её было бесполезно — в таком шуме она всё равно бы ничего не услышала, и я, помедлив секунду, бросился за ней. Стараясь не упустить Миранду из виду, я всё же прилично отстал, всё время натываясь на спящих вокруг людей. Удивительно, как это она умудрялась так легко лавировать между ними. В какую-то секунду мне показалось, что я таки потерял её, и уже отчаялся, но тут заметил её спускающуюся в метрополитен. Сейчас или никогда! Я должен её перехватить! Со всей скоростью, на которую был способен, я снова ринулся за ней, и когда она, наконец, остановилась, поджидая свой поезд, я сумел перевести дыхание. Точнее я стоял немного позади неё, стараясь уговорить колотящееся сердце и не замечать боли в боку. Ну и одышка! Неужто я так постарел? Или, может, просто давненько не занимался. Признаться, спорт никогда не был моей сильной стороной, но заглянуть как-то в спортзал видимо придётся. Если только я не отброшу коньки прежде, чем туда дойду после такой-то разминки!

Наконец собравшись с духом, я легко и непринужденно — насколько позволяли мне ватные ноги — подошёл к Миранде, всем своим видом показывая, что я оказался здесь совершенно случайно и совсем её не замечаю — будто бы я только что не гнался за ней, как

угорелый и не мотался по всему городу в её поисках.

Вообще, это была рискованная идея, так как Миранда, по-видимому, всё ещё была полностью поглощена своими мыслями и не обращала на меня никакого внимания. Это начало меня немного напрягать, так как заставить себя самому к ней обратиться я, почему-то, не мог.

Но, очевидно, придётся. Только я собрался посмотреть на неё, как она вдруг подняла голову и воскликнула:

— Грег! Это вы? Здравствуйте!

— Миранда?! — излучая полнейшее удивление, сказал я. — Надо же, какая неожиданная встреча!

— И правда. Кто бы мог подумать? Такая встреча, здесь. Куда направляетесь?

«Если бы я знал!»

— А вы? — быстро спросил я, надеясь, что она не станет играть в детское («Я первая спросила»).

— Кроненбург.

— Правда? Я тоже!

— Неужели? — немного иронично спросила она. Догадалась? Да нет, не может быть.

— В таком случае, нам по пути.

«За тобой, дорогуша, хоть на край света».

После нескольких минут неловкого молчания — которое смело можно было спереть на толчию в транспорте — Миранда спросила меня о выставке, а затем о моём творчестве в целом, и я облегчённо выдохнул — об этом я мог говорить целую вечность.

Миранда оказалась прекрасным слушателем и ещё лучшим собеседником. Я рассказывал ей о странах, в которых мне удалось побывать, она мне — о своей белой зависти, мечтах и планах повидать весь мир. Мы не касались тем личной жизни и детства, но того, о чем мы говорили, было вполне достаточно, чтобы я довёл её до самого дома и даже не заме-

тил этого. Так легко это было, словно мы знакомы всю жизнь.

— Ну вот мы и пришли, — сказала Миранда, останавливаясь.

— Что? Уже? — искренне расстроился я.

— Да, здесь я и живу. Воон мой балкон, — она указала на свой дом.

— Красиво, — только и сумел выдать я.

— Да, больше всего я люблю проводить тут вечера. Безумно романтично... Помедлив секунду, она добавила: — Зайдёте?

Я удивлённо посмотрел на неё. В её глазах явно читалась уверенность. Да уж, эта девочка знает, чего хочет. А какие глаза! Перед такими глазами сложно устоять! Но... я не могу. Не готов. Не сейчас.

— Пожалуй, в другой раз.

Похоже, она немного расстроилась, но постаралась не показывать этого.

— Что ж, вы знаете, где меня найти, — подмигнула мне она.

Я смотрел на неё, пока она поднималась по ступенькам и, бросив на меня последний взгляд, скрылась за дверью.

Единственное, что я понял в тот момент и о чем думал всю дорогу домой — больше никогда я не смогу выбросить эту девушку из головы и сделаю всё, чтобы она чувствовала то же.

Кажется, я влюбился.

Вероніка Пилипенко

СТАРОМУ ДРУГОВІ

Налий мені філіжанку гарячої
Ходімо у двір посидимо
Чи знаєш ти що то за мука звірчача
Коли на усіх тобі все одно?

Я руки свої щастям інших зігрію
Книжками пізнаю справжню любов
Мені лиш страшно, а що як не зумію
Когось насправді так, щиро покохати знов.

А що як не відчую метеликів
То ж мабуть, зовсім не біда
Коли ти йдеш один пустелею
Тобі з усього на світі, треба лиш вода.

А моє життя ще й та Сахара
Пуста мета та й наївні мрії
Мені лиш тої води завжди мало
Яка зветься у краще вірою.

Але ти не сумуй, таке іноді буває
Наврядчи я ще думки свої розкрию
Знаєш, часом тебе так не вистачає
З філіжанкою гарячої, як у часи старії.

ДВА МІСТА

Два міста, пов'язані тонкою ниточкою
І ми з тобою по різні боки
Шукати щастя вдалині стало звичкою
Якби ж я тоді знала, що це працює навпаки.

Два міста, такі різні і такі однакові
Серце в них б'ється, немов шалене
Одне лише й сниться юнакові
А вона тепер не забуде запах клена.

СОВСЕМ ДРУГОЙ

Два міста і не їх краса завжди вражає
Десь глибше їх таємниця прихована
Місце — де твоє серце неначе оживає
Те щастя, якого прагнуть закохані.

Два міста — лише точки на земній кулі
Слабкі пунктирні лінії між ними
Скажи, чому не повернути моменти минулі
Чому ми маєм бути між чужими?

Два міста, виснажені вдосталь розлукою
Крізь відстань не згубити їм почуття
Їхній сум відгукнеться періодичним звуком
Два міста — одне серцебиття.

* * *

Я розфарбував свої стіни
У темно-зелені фарби
Та в них досі немає твоєї тіні
І всі мої старання марні.

Я переслухав всіх твоїх музикантів
Перечитав їхніх пісень рядки
В твоєму серці я чужий серед іммігрантів
Ти ж в моєму, на жаль, навпаки.

Я вчитав кожне слово книги
Яка колись прийшлася тобі до душі
З нетерпінням чекав відлиги
А дождав лише безпорадні дощі.

Я шукав з очей твоїх блискітки
Вдень у сонця та вночі у зірок
Не розумів як так може дівчинка
Сяяти, мов у тілі немає дірок.

Я пізнавав все, що ти любиш
Купував улюбленої кави сорти
Я вже тоді знав — мене згубиш
Але у мого серця одна потреба — ти.

Давно читать Бродского я забросил
Его звучание наизусть уже не помню
Не люблю слушать мнений, что не просят
Ты - не я, ты не жил этим, опомнись!

Не люблю навязчивых, этот приторный вкус
Не переношу притворство это ваше
И если на их крючок ещё раз попадусь
То придайте меня скорее аффинажу.

Неуважение для меня — вызов на бой
Ненавижу ложь, хоть и сам вру по мелочам
Я был такой, стал совсем другой
Кто из них может знать меня сейчас?

Не люблю спешку, а сам вечно в бегах
От рутины и монотонности их речей
Я видел так много красоты в чужих телах
А изящности души, увы, не заметил ничьей.

* * *

Я випив до дна свою хандру
Тепер в мені порожньо. Слухай.
Ти безліччю країн мандруй
Лише іноді на віки мої дмухай.

Костянтин Родигін

ГАЛАКТИКА ГУТЕНБЕРГА В НЕБЕЗПЕЦІ? НОВЕ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДОБИ

Стихія історії влаштована в такий спосіб, що її закономірності, довготривалі процеси, епохальні зсуви і навіть сам поділ на епохи оприявнюються лише на певній дистанції. «Сова Мінерви вилітає опівночі», коли все вже минуло, а нам залишається з мудрим виглядом констатувати dokonаний факт. Щоправда, це не означає, що сучасність взагалі не має над минулим жодної влади, — інакше б історія не ставала полем бою семантичних воєн за теперішнє, але це, даруйте каламбур, уже зовсім інша історія.

Як би там не було, люди Середньовіччя не знали, що живуть у Середньовіччі (принаймні, в сенсі змалюваного просвітниками пропащо-го міжчасся між золотим віком легендарної, а відтак прекрасної, Античності та прийдешнім «світлим майбутнім»). Знамените Відродження (насправді, одне з багатьох середньовічних Відроджень) спочатку стосувалося ренесансу класичної латини, очищеної гуманістами від варварських нашарувань, — і лише пізнішими інтерпретаторами було піднесено в ранг цілої епохи історії людства.

Коли ж у Новий час західна цивілізація дозріла власне до історичної свідомості, спроби епохи найменувати саму себе часто не витримували випробування часом. «Велика війна, покликана покласти край війнам» перетворилася на Першу і, на жаль, не останню Світову, «епоха розвиненого соціалізму» — на «епоху застою», а «Кінець історії» виявився чим завгодно, але точно не кінцем. А тепер ми блукаємо в лабіринті самовизначень сучасності (але ж сучасність-«модерн» теж кожного разу інша!) з префіксом «пост-», які є ніби окресленими, але водночас майже нічого не кажуть по суті. Постмодерн, пост-постмодерн, постіндустріальна, постколоніальна, постсекулярна, постідеологічна, пострадянська, зрештою, можливо згодом, постпандемічна доба. Зла іронія долі: для самовизначення постійно покликатися на попередників, скловуючи себе з ними одним ланцюгом.

Термін «постгутенбергівська епоха» менш відомий та поширений, однак побоювання і нарікання щодо неминучого (вчергове!) зникнення друкованих книжок у добу нових технологій (від радіо і телебачення до інтернету і смартфонів), певно, знайомі всім. Дійсно, соціокультурний універсум, протягом віків утворений навколо друку та друкованої книги, — «Галактика Гутенберга» за висловом Маршалла Маклюена, — не міг не зазнати змін поруч із новою «електричною галактикою». Проте чи варто тепер услід за Клодом Фролло з відомого роману Віктора Гюго повторювати «Ось це вб'є те»?

Сучасний реванш видовищності над читанням перегукується з середньовічною «Добою соборів» (термін Жоржа Дюбі), коли, за висловом схоласта Альберта Великого, зображення слугували мирянам замість книг, або ж, за порівнянням нашого сучасника Умберто Еко, собор був телебаченням свого часу. Але при цьому редактори тих середньовічних «телепрограм» мали смак до добрих книжок (поки ще рукописних і від того ще дорожчих) і чудову фантазію, працювали для суспільного блага чи принаймні щиро в це вірили. Тобто вони утворювали окрему елітарну субкультуру, послугували своїми специфічними медіа і точно не вбачали власну місію в потуранні середньозваженим смакам публіки. Тож, якщо б архідиякон Клод трошки подивився сучасний телепродукт, чи зрадив би він такому реваншу над Гутенберговим винаходом?

До того ж, інтернет-технології, всупереч сподіванням, навряд чи зробили суспільство відкритішим, розумнішим та вільнішим. Навпаки, надмір інформації змінив поведінку її споживачів, спричинив створення «інформаційних бульбашок» і звуження кругозору людей, інтелектуальні лінощі, падіння грамотності, нерозрізнення правди і брехні («постправада» — ще одне магічне слово епохи «пост-») — інакше кажучи, сон розуму і, зрештою, «темну ніч, спо-

внену жахить» (не дарма Джордж Мартін у своїй культовій епопеї звертається до цього образу). Фортеці і брами інституціалізованих гейткіперів-журналістів, скутих своїми канонами і кодексами, падають під натиском нової стихії, і людство опиняється в новосередньовічному світі легенд, апокрифів і фейків. Створені високотехнологічною наукою гаджети не лише не суперечать, а й навпаки стають опорою та інструментом нового порядку. Усунувши географічні й часові перешкоди, інтернет не лише побудував маклюєнівське «глобальне село», а й створив умови для поширення новітніх міфів, міських легенд, найвигадливішого мракобісся, особливо на тлі пандемії. А тепер, на відміну від колишнього Середньовіччя, «проповідувати з кафедри» може будь-хто і про будь-що.

Проте Умберто Еко побачив у всесвітній мережі і дещо несподівану рису: на його думку, інтернет, на відміну від телебачення, не віддаляє, а повертає нас до Гутенберга, адже за природою це гіпертекст, складений зі сторінок. Тут, після експансії телебачення, відбувається зворотний перехід до вербального сприйняття інформації, а комп'ютер реанімує вміння працювати з друкованими текстами: світ знову виражено в словах та розділено на сторінки. Звідси й ідея гіпотетичного відновлення розділення «двох культур»: людей екрана, що споживають готові образи, приймають їх на віру і задовольняються цим, та людей тексту, стихією яких є книжкові та мережеві сторінки, — новітніх учених-книжників, наділених привілеєм інтерпретації і критичного мислення. Така собі «подвійна істина», майже як у середньовічних схоластів. Відтак, книжка, будучи раніше елітарним атрибутом інтелектуалів, нині, схоже, має тенденцію повернутися до цієї ніші — проте, певно, не зникнути зовсім. «Не сподівайтесь позбутися книжок», — заявляють Умберто Еко і Жан-Клод Кар'єр. Певно, галактика Гутенберга може спати спокійно, загибель їй не загрожує.

Безперечно, Маклюен мав рацію, назвавши нову епоху «електричною»: ми, з усіма нашими комп'ютерами, смартфонами, гаджетами, електронними носіями інформації нових, старих і застарілих форматів (магічними по суті об'єктами, принципи дії яких малозрозумілі, втім і необов'язкові до розуміння пересічним користувачем) є фундаментально залежними від електричної енергії. Без неї наші магічні «чорні ящики», а відтак і ми самі разом із ними, стаємо безпорадними. І тут та сама традиційна друкована книга, якій пророкували зникнення, через свою простоту та енергонезалежність ви-

являється надійнішим та довговічнішим носієм (хай навіть вона так само боїться вогню, води і певних «багів», тобто комах, — зрештою, як і електроніка). Відтак книга актуалізує свою давню функцію — убезпечувати спадщину культури від загрози «втрати ключів» і стирання пам'яті перед лицем можливих глобальних криз і катастроф, як це вже було в «темні віки» раннього Середньовіччя.

Ніч, як ми пам'ятаємо, темна і сповнена жахів, проте й сова Мінерви теж вилітає опівночі.

Олександра Родигіна

КРІСТІН

Її ім'я було Христя Могильська, але я називав її Крістін.

Вона здавалася справжньою парижанкою, хоча що я, нормандський селяк, міг про це знати? Нічогосінько. Чесно кажучи, у свої двадцять два я щось знав лише про дріжджі, яблука та гвинтівку старигана Лебеля — бо я був сином пекаря з яблуневої Нормандії, якому не поталанило у вісімнадцятирічному віці цілих сім тижнів місити багнюку під Пашендейле*. Потім мені не поталанило потрапити до шпиталю, але, принаймні, там було сухо. Після цього мені взагалі тільки щастило: я не лише не втратив зір від дії іприту — в мене навіть і шрамів на обличчі не залишилося. Та й на війну я більше не повернувся, що саме собою вже солідна удача.

Тільки дві речі дещо псували життя, навіть вже й після закінчення війни. Не міг я бути на відкритому просторі — як побачу поле, що розм'якло від дощів, і дорогу, що на суцільну багнюку перетворилася, так тієї ж миті здається, що опинився там, під Пашендейле — і серце з грудей наче виривається, ноги трясуться так, що на них не встояти, і в очах чорніше за всяку ніч. І друге було, навіть і не знаю, гірше чи не гірше за це: час від часу на знайомих із дитинства вуличках зустрічав я своїх старих друзів — Робера та П'єра. Я знав, що це мені ввижається, адже вони були мертвіші за каміння у соборі. Але все одно бачив їх — і кожен раз у першу мить думав про те, що все це — помилка, і насправді Робер та П'єр живі. Тож я поїхав від привидів людей і привидів місць до Парижа — найвеличнішого міста Землі.

І тут, у серці світу, була і Крістін.

Ми зустрілися у маленькому буланжері на півночі Парижа. Я працював на старого мсьє Рішара, власника пекарні, що ставився до мене майже як до сина. Майже — бо мені все ж

* Бельгійське селище, біля якого у липні – листопаді 1917 року тривала Третя Іпрська битва – одна з найбільш масштабних та смертоносних битв Першої світової війни.

вдалося повернутися з війни, на відміну від його спадкоємця Жана-Поля. І хоча я Жана-Поля ніколи не знав, інколи здавалося, що я і є він, бо я не лише йшов шляхом, визначеним для нього від народження, а й робив це в його черевиках. Мсьє Рішар віддав мені одяг свого сина. Він часто називав мене Жаном-Подем. Я з розумінням до цього ставився: старим зараз лишалося жити у своїх сумних ностальгічних ілюзіях. Але вони, принаймні, могли горювати та побиватися.

Вдови, сироти, каліки та божевільні могли горювати й побиватися. А таким, як я, у цьому праві було відмовлено, бо ми були просто тими, хто вижив. Крістін розуміла це.

— Вони вважають нас боягузами. Або золотими щасливчиками, — меланхолійно промовляла вона. — У будь-якому разі, вони нас ненавидять, і хоча б у цьому ми і вони одностайні, — бо ж і ми себе ненавидимо.

Крістін курила махорку та носила широкі чоловічі штани. Її біляве волосся було коротко підстрижене — каре навіть не прикривало вуха. Ця зачіска була не стільки даниною моді, скільки вимушеною мірою, адже своє волосся вона продала цирюльнику з вулиці Кліші. Втім, про це вона не шкодувала. Лиш одного разу проходила, що їй би зараз стали в нагоді коси, які вона носила гімназисткою, бо за них заплатили би набагато краще.

Як для чужачки, Крістін чудово розмовляла французькою. Колись, казала вона, її навчали мовам, гарним манерам та грі на фортепіано, а тепер вона перебивається випадковими заробітками, палить, п'є кальвадос та жебрає хліб у хлопчика з пекарні. Але я ніколи не дивився на це під таким кутом. Я вважав за щастя бути поряд із нею та допомагати їй. Крістін підкорила мене своїм хрипливатим сміхом — здавалося, так мають сміятися востаннє ті, кого приречено на смерть.

— Я не з тих, хто помирає, — якось сказала вона. — Стільки років війни — і жодної подряпини.

Я бувала у справжніх битвах, з яких виходила вимашеною в крові — у крові ворогів та крові друзів, але це ніколи не була моя власна кров. Мій батько був священником, тож він мабуть сказав би, що на це була воля Божа. Так, воля Божа... Він провів нас крізь пекло, а наприкінці нагородив поразкою. Вам, — тоді додала Крістін із гіркотою, — пощастило: ваша війна тривала лише чотири роки, і наприкінці ви перемогли.

Вона називала їх січовими стрільцями. Український легіон у австрійській армії, де жінки та чоловіки могли воювати пліч-о-пліч. І воювали.

Там, вочевидь, Крістін і зустріла свого чоловіка. Вона називала його Васильком, але загалом говорила про нього мало. Ми зустрічалися з ним кілька разів, і хоча він був високим та ставним, я бачив його як боягуза та невдаху. Зараз, вдивляючись у Василькове обличчя крізь каламутну відстань часу, мені важко зрозуміти, яким він був насправді. Я сприймав його як суперника, але даремно: він був її серцем, а я... я був просто зручним. Крістін йшла за ним у багатстві та бідності, у мирі та війні. Вона носила його дитя під своїм розпеченим, мов жарини у печі, серцем. Не бідність або випробування змусили Крістін передумати — це зробило маленьке життя, що зріло у її лоні.

— Ми їдемо в Україну, — сказала вона. — Отримали листа, де написано, що нам дозволено це зробити. Ми повертаємося, бо дитина має народитися там. У дитини має бути дім, і має бути батьківщина. Тож я дякую тобі за все і прощаюся.

— Ми ще побачимось? — спитав я, вже знаючи відповідь.

— Не думаю, — відповіла вона, похитавши головою. — Тож наостанок я скажу головне. Я зрозуміла це нещодавно, і це здається мені мудрим... нам всім потрібна надія. Чуєш мене? Після всього, що ми бачили і робили, виявля-

ється, що для того, щоб іти далі, нам достатньо лише дрібки надії.

І вперше я побачив, як вона посміхається, — не гірко або саркастично, а м'яко, наче Джоконда з вулиці Ріволі.

Її звали Христя Могильська, але тільки я пам'ятаю її як Крістін.

Зараз мені сорок, і я, схоже, вже став старим. Бачу, як військовий чобіт товче паризьку бруківку, чую, як альмани балакають у тепер вже моєму буланжері, і можу лиш горювати та подумки побиватися з цього приводу. Все частіше я думаю про старого мсьє Рішара, якому поталанило нічого з цього не побачити.

Колись мені легко було відчувати себе на місці його сина Жана-Поля. Тепер же я все частіше відчуваю себе старим Рішаром, що від-

чайдушно чіпляється за свої ностальгічні ілюзії. В мене немає дітей. Тож я думаю про своїх друзів Робера та П'єра. Та про Крістін.

Бувають дні, коли мені навіть легко вірити в те, що вона все ще жива, десь там, у своїй далекій зеленій Україні. Але ночами я все одно прокидаюся в поті від сну, в якому до її потилиці приставляють холодне дуло пістолета, і в її білому волоссі розквітає яскраво-червона квітка маку.

Так Крістін надсилає мені свою останню вісточку. Як тому, хто просто вижив.

Нас, таких, стає все менше і, мабуть, саме тому витримувати битву із пам'яттю все складніше. Наш програш вже визначено. Наш програш є неминучим.

І коли це станеться, коли ми програємо, то нарешті вирушимо додому.

Настя Саржевська

НЕДОПАЛКИ МОЄЇ СВІДОМОСТІ

* * *

Недопалки моєї свідомості,
твоя фантазія.
Знову без особливої рими,
але щирими фразами.
А за чесність, мабуть, не вибачаються,
хоча вона теж може образити.

Недопалки моєї свідомості
залишаються на твоєму столі.
Не на моєму, бо я не палю.
Але ти теж.
То на чиєму ж столі попів тоді
після не українською сказаних слів,
а мовою почуттів?
І не сказаних, а подуманих
чи написаних,
чи забутих, чи не знайдених.

Вони лежать і дотлівають
до останньої.
Усі одночасно,
бо кожна прикурена
від попередньої.

Це дуже епізодично.
Я про тебе майже
не згадую.
Проходить по дотичній,
пролітає разом
з інших думок міріадою.

Я б хотіла забути твоє ім'я,
але інші теж його носять.
Вони представляються тобою,
за що потім не перепросять.

Кажуть, намагатися забути,
значить пам'ятати,
а я давно вже так не роблю,
тож не привіт, не бувай, не люблю.
Насправді добре з тобою
бути чужими.

Найкраще писати листи у невідомість,
Щоправда, відповіді звідти не буде.
Ти б хотів знайти себе у її думках,
Але зникаєш натомість.
Вона буде або ніде, або буде всюди,
Триматиме твої слова у своїх руках.
Читатиме їх знову і знову,
Але промовчить про це по десятому колу.

Несправджене завжди виглядає непрісно.
Ти думаєш, як тобі без неї нелегко,
А насправді закоханий ти у відстань
І лише тому, що вона далеко.

Ірина Свідницька

Фото автора

Від природи чуйний до чужої біди, батько завжди приносив додому покинутих бездомних тварин. З дитинства пам'ятаю, як він, втомлений, після виснажливого робочого дня, діставав з-за коміра куртки маленьке кошеня чи цуцика. Перелякане, втомлене від поневірянь, воно вмошувалось на килимку, часто впісуючись на нього, і розглядало нових друзів-людей величезними очима, повними і суму, і радості водночас.

Саме за таким сценарієм і з'явився у нашій сім'ї рудий улюбленик — Кузька.

Батько сказав, що у якихось знайомих народила кішка, і вони подарували одне кошеня його маленькій доні — мені.

Я ж завжди мріяла про рудого кота, такого, знаєте, ледачого-преледачого, щоб завжди зручно мостився під боком і муркотів, зігріваючи своїм пухнастим тільцем.

Саме таким і був мій хвостатий «герой» — вигрівався на сонечку, згортався клубочком на

колінах, а угледівши мишу, забивався у найвіддаленіший куточок і перечікував прихід страшного невідомого звіра.

У цьому ми були схожі: маленькі, тремтливі, ми разом зростали та знаходили втіху в компанії один одного.

І лише через багато років, коли Кузька помер від старості на десятому році свого життя, батько зізнався — не було ніяких знайомих. Він просто випадково побачив маленьке руде кошеня, що серед ночі оббивало пороги цілодобового магазину в надії, що хтось нагодує його недоїдками чи хоч наллє молока. Каже, просто не зміг би пробачити собі, якби залишив його там у ту доленосну ніч...

Людмила Тельчарова

СЧАСТЛИВЫЙ ДЕНЬ

Последний раз Счастье прокрутилось перед зеркалом, осмотрев на предмет недочетов, но все было как всегда замечательно. Столько костюмов, а ходить в них некогда. Не так уж часто может получить выходной. Сегодня оно с Радостью и Надеждой наконец-то выбили себе день отдыха.

Рука только коснулась дверной ручки — раздался телефонный звонок. А что, удобное ведь изобретение, сколько жизней спасло, сколько позитивных эмоций. Счастье знает. На минутку вспомнив, как был счастлив Белл, когда попытка увенчалась успехом. Ну да ладно, кто там звонит. Оказалось, встреча отменяется. У Радости любимая подопечная начала рожать, а Надежда озабочена школьниками, у них сегодня важный выпускной экзамен. Ещё раз глянув на наряд, Счастье так же решило вернуться к обязанностям, ведь они у него лучшие!

Глянув в электронные заметки, ещё одно изобретение людей, Счастье сверило расписание. На сегодня не так и много. Всего пять пунктов. Вот, помню, были деньки, 8 мая 1945, вот это был занятой день, столько людей надо было посетить, никто не поспевал, там и Горе, и Радость, и Надежда, и Облегчение — умотались все. Даже 1 февраля 1865 такого ажиотажа не было.

Главная обязанность Счастья — усиливать позитивные эмоции. Многие ложно считают, что его можно подкупить или призвать, и все станет хорошо. Но так это не работает. Что-то из ничего не берётся. Некоторым приходится выгрызать у Судьбы своё. А наша начальница так просто не сдается.

Портал к первому месту: Счастье видимо прибыло раньше. Ухоженный парк радовал редких прогуливающихся цветными клумбами и запахом скошенной травы. Солнце как раз было в зените. Пожилой мужчина устало добрал до лавочки и спрятался в тени дерева. Он испытал счастье: +1 день, с каждым таким

у него становится всё меньше и меньше сил, но он всё равно приходит на эту лавочку — его жене нравился отсюда вид на озеро. Это было тоже счастье, только не то. Стоит идти дальше.

Детей в парке не было. В это время они либо в садике, либо дома обедают. Качели без душевных терзаний выдали на территории детской площадки взрослых гостей. Хотя какие они взрослые! Разве 20 лет это взрослые? Девушка пыталась скрыть смущение и раскачивалась всё сильнее. Парень растерянно подпирал перекладину. Тишину разбивал лишь голос недовольных качелей. Счастье подошло ближе. Влюбленные впервые встречаются после интернет-знакомства. Это всегда неожиданно: видеть человека вживую, когда между вами нет километров, экранов и смайликов. У этих двоих будет всё хорошо, надо только им помочь. Тут, издав последний скрип, сиденье детских качелей полетело вниз. По светлой коже потекла темная капля крови. Все безразличие мигом слетело с лиц парочки. Парень кинулся помогать свое спутнице. Задача здесь выполнена. Теперь они точно будут счастливы.

Миг — Счастье стоит у реки. Гордый белоснежный гусь — с высоко задранным клювом — упорно плыл против течения. Вот и некоторые люди так. Создаешь для них все условия, живи да радуйся, а нет, упёртость не даёт.

Сев на чистейшем песке, о котором лучшие пляжи только мечтают, Счастье заинтересованно оглянулось, зачем оно тут. Спустя пару минут недалеко от пляжа раздались голоса. Один совсем тоненький без остановки что-то тарыхтел, а два других в небольших паузах ему отвечали. Это была семья. Какое-то время родители стелили покрывало и устанавливали зонтик. Пока ребенок, совсем кроха, большими от удивления глазами смотрел за несдающейся птичкой.

С другой стороны реки девочка лет двенадцати, размахивая небольшим прутиком,

подгоняла коров на водопой. Этому мальчишке даже усилие не нужно. Такие искренние, неприкрытые эмоции. Ещё немного понаблюдав за восхищением больших и незнакомых животных, Счастье решило оставить семью и идти дальше. Им не нужна помощь. Тут и так все прекрасно.

Следующее место тонуло в полумраке. Комнату едва ли мог осветить экран ноутбука. Сосредоточенное лицо не отводило глаз от бегущих строк. Если присмотреться, то без труда можно было определить признаки усталости: лопнувшие капилляры, темные круги под глазами, складка на лбу, за ухом торчит карандаш. Стол завален бумагами, с левой стороны десятков пустых чашек. Вот она, вожденная кнопка сохранить. Он откидывается на спинку стула и выдыхает с облегчением, основная работа над проектом завершена, следующую неделю он будет лишь редактировать. Главное — все расчёты сошлись. Внезапно ему захотелось прыгать и смеяться. Непонятно откуда взялась энергия, и молодой человек сгрёб все чашки и, насвистывая, пошёл на кухню.

Чуть позже он лежал в кровати и не мог уснуть, от накатившего счастья хотелось творить чудеса. Мысли о проекте не давали покоя, надо сесть и перечитать, вдруг-таки закралась где-то ошибка. Счастье опустило руку ему на плечо, и тот мгновенно уснул. Ему нужно отдохнуть. Часы показывали половину пятого утра.

Счастье не часто попадало в больницы. Запах лекарств и болезней не особо привлекает хорошие эмоции. В другом конце коридора, также незаметно для пробегающей медсестры, появилась Надежда. Вот кто тут частый гость. Вспомнив о несложившейся прогулке, думало подойти. Но та помахала ладошкой и, улыбнувшись, исчезла за одной из дверей.

Моя же цель была этажом выше. В палате было всего двое. Женщина уснула за столом,

её сон был наполнен заботами и тревогами, словно продолжение дня. Она уже месяц плохо спит, после работы забегает домой в душ, переодеться и быстро приготовить еду, потом всё заворачивает и идёт в больницу. Её муж лежит уже четыре недели. Автомобильная авария. Врачи совсем не дают прогнозов, говорят, он в том возрасте, когда возможно всё, от скорейшего выздоровления до окончательного паралича. Её рука дернулась, будто она что-то хочет поймать. Мужчина же не спал. Он с сожалением наблюдал за любимой. Как бы он хотел подойти к ней, обнять и отправить домой спать. Она одновременно дарила стимул выздоравливать и страх того, что он будет привязан к инвалидному креслу. Руки с силой сжали белоснежные простыни. Когда она успевала их стирать?

Счастье внимательно наблюдало за метаниями мужчины. Когда он потянулся к металлическому изголовью кровати, оно уже знало, что делать. Первый рывок ему не удался. Он замер, боясь потревожить супругу. Не стоит ей наблюдать за его неудачами. Вторая попытка — и снова не выходит, но подвижки есть. Такая упорность должна быть вознаграждена. Невидимое человеку, но ведомое Судьбой, Счастье во время очередной потуги подтолкнуло и поддержало мужчину. Немного пошатываясь, он стоял. Это статичное положение не приносило физического удовольствия, тело будто резали заживо, или кто-то вывязывал на скорость носки из нитей нервов. Но те эмоции, которым был наполнен этот человек, покрывали с головой всю ту боль. Женщина открыла глаза и не могла им поверить. Он было хотел сделать шаг в её сторону, только жена не стала ждать, она кометой подлетела к любимому, обняла, миглом перетянув его вес на себя. Хотя ей было всё равно. Счастье сделало свою работу. Чтоб больше не мешать этим двоим, оно перенеслось на последнюю точку этого дня.

Снова глаз радовал парк. Фарфоровые фигурки мультяшных персонажей и зверушек прятались между кустов. Птицы пели так заливисто, что нельзя было удержаться и не остановиться — послушать. Для кого они так стараются? Место было напитано позитивом. Не часто такое встретишь. На лавочке, болтая ногами, сидела Радость. Вспомнив, куда та убежала, Счастье поняло, оно возле роддома. Коллега подскочила и махнула следовать за ней. У парадных дверей уже переминался с ноги на ногу молодой мужчина в военной форме. У него в руках был огромный букет хризантем и с десяток розовых шариков. О поле ребенка можно было понять без слов. Он нервничал, давно не видел свою любимую, за всю беременность почти не виделись они толком. Видеосвязь — ничто, в сравнении с реальной поддержкой.

Дверь распахнулась, и из неё вышла пара с ребёнком на руках. Мужчина было дёрнулся в их сторону, но вовремя сообразил: не его. Тут, наконец, он увидел свою неземную фею, ангела белокурого, самая прекрасная женщина на земле, держала дочь, его дочь! Пока в голове проносились все оттенки радости и счастья, снаружи ничего не происходило. Он замер и не мог пошевелиться. Паника и оторопь захватили власть во всём теле. Когда же женщина его заметила, её лицо озарила такая тёплая улыбка, что он не мог не разморозиться. Минута неловкости, и они смогли обменяться, теперь мужчина бережно прижимал к себе маленькое сокровище, а женщина с любовью наблюдала за ними, сквозь букет из любимых цветов.

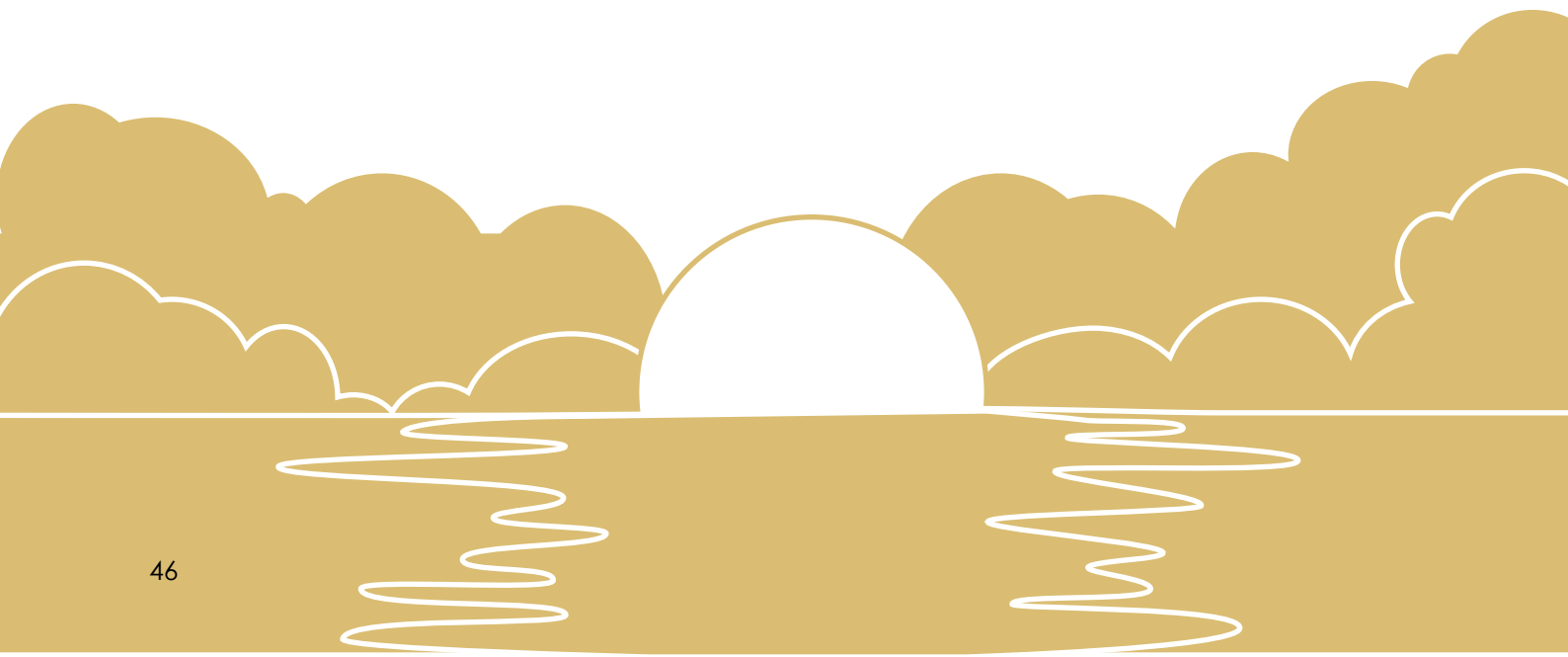
Радость на прощание сжала рукой плечо Счастья, будто сожалела о пропущенном выходе. Но не стоило верить этому напускному впечатлению — Радость не испытывает сожаления. В течение дня такие, как они, посещают разные страны, континенты, для них нет границ, им не важно, на каком языке ты говоришь и ка-

кие политические взгляды имеешь. Тем ценнее и весомее становятся настоящие чувства.

В конце каждого рабочего периода Счастье приходило наблюдать закат. В каждой точке планеты они особенные. В этот раз, остановившись посреди моста, оно облокотилось на перила и стало ожидать. Практически бесшумно для просто обывателя, но не для проявления внеземного, сбоку пристроился старик. Ему оставалось совсем немного до встречи с Судьбой. Они в тишине наблюдали, как оранжевый круг опускается в тёмную гладь озера. Мужчина

взглянул на Счастье и поблагодарил его за все разы, когда оно приходило в его жизнь, потом же неспешно ушёл в сторону берега. Оторопев первое время, Счастье растерялось, как смертный сумел его увидеть, но те, кому осталось совсем мало на земле, знают и видят намного больше, их грань к себе зовёт.

Чтоб Счастье к вам в гости заглянуло, деньги не играют роли. Нужны лишь сильное желание и немного усилий. Говорят, Счастье любит тишину. Нагло врут. Оно смотрит в душу, и когда она поет — Счастье обязательно зайдёт.

СВІТАНКОВА НІЧ

Олена Топчій

Ніч тиха, тепла та квіткова,
Неначе золота підкова,
Мрійлива, ніжна та казкова,
Весела, дружня, світанкова...

Настав момент — і я щаслива,
Тому вперед, розкрий вітрила!
Назустріч вітру, сонцю, травам
Та всім буденним лячним справам.

Тепер лечу в відкриті далі,
Самотні пристані і небокраї,
Подалі від шаленого люду,
Зла, нечесті і бруду,

І від усіх людських турбот,
Кохання, злості і клопот.
Я лину в край краси й природи
Та дивовижної погоди.

Де річка дощиком вмивається,
Де сонце мило посміхається.
Де ти мене в гаю чекаєш,
Мов зірку з неба виглядаєш.

Обіймеш, ніжно приласкаєш,
Моє ти серденько оберігаєш,
Цінуєш, любиш й пристрасно кохаєш,
Від всіх незгод мене ти захищаєш.

А я, заквітчана весною,
Хоч дивно, літньою порою,
Піду з тобою, помандрую,
Життя своє я відбудую.

І намалюю замки, скелі...
Скоріш до рідної оселі!
Туди, де пахне чебрецем,
Коханням, казкою, митцем!

ВЕСНЯНЕ СОНЦЕ ДИХАЄ У КЛЕНИ

Весняне сонце дихає у клени,
Летить прозора голубінь,
А ми радіємо у хвилях Сени
І поринаємо у далечінь.

Десь хмари оповили степ,
А в нас і квіти розквітають!
Коли життя наповнює вертеп,
То навкруги смарагди оживають.

КРИШТАЛЕВЕ НЕБО МАЙОРИТЬ ВОГНЯМИ

Кришталеве небо майорить вогнями,
Мати-Україна заміта снігами
Кривавії ріки
І струмки навіки,

Де Дніпро гатрує,
Країну будує,
Воїнів захищає,
Неньку прославляє.

Міцно стоять замки і гори Карпати,
Чутно вибухи і залпи нової гармати.
Знову Україну нищать вороги,
Це, мабуть, їм дуже, дуже до снаги.

Скільки Україна буде потерпати
Та героїв наших в землю проводжати?
Тих, що боронили рідну Україну,
Совість, честь і гідність, і свою родину.

Скільки крові буде ще на цій землі?
Плакатимуть рідні, дорослі й малі:
Хлопчина — за татом,
А сестра — за братом,
Що поліг за волю,
За Вкраїни долю.

Тож до вас звертаюсь, вороги закляті,
Вам нас не здолати, ідоли прокляті!
Україна буде, буде панувати,
Від Дінця і Дону по сизі Карпати!

Українці завжди будуть захищати
Рідну Україну і Вкраїну-Мати.
Ще весна настане в душах наших щирих,
Мудрих українців, сильних і сміливих.
Сонце відбудує нашу країну,
Захистить від лиха Неньку-Україну!

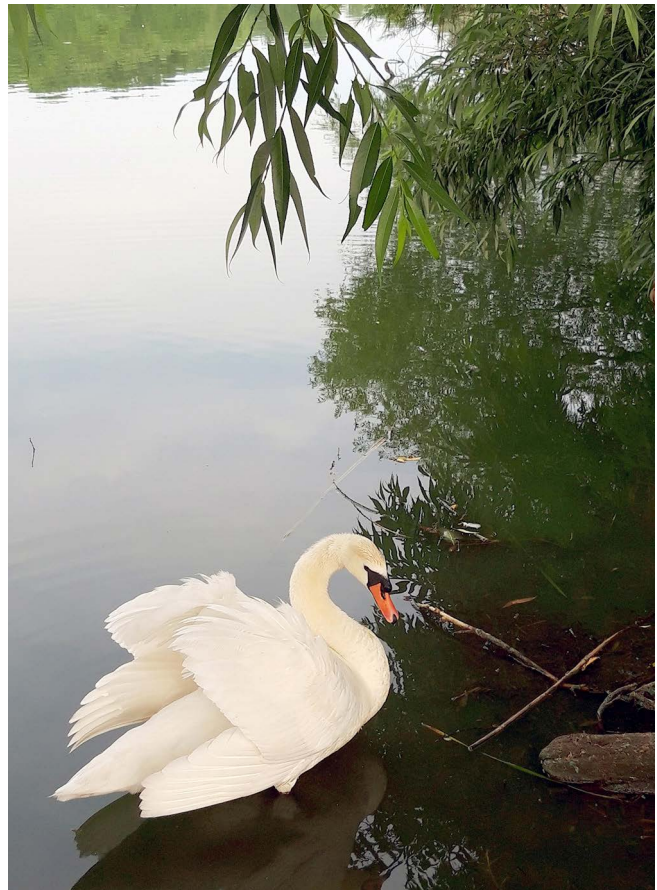
ПАЛАЄ НЕБО ВІД СНАРЯДІВ

Палає небо від снарядів,
 Душа землі ридає від тих градусів
 І захлинається сльозами,
 Що падають нескорено сизими дощами.

А я молю, щодня у Господа благаю,
 Щоб мир запанував у нашій рідній країні,
 Щоб ясне сонце засвітило
 І окупантів засліпило!
 Щоб зникла їхня тінь, мов та хвилина-друга,
 Яка давно вже промайнула.
 Щоб ти веселий і щасливий,
 Додому повернувся, милий.
 У затишну домівочку над Бугом,
 Зустрівся з своїм щирим вірним другом.
 Гуляв долинами, стежками,
 І знову вів маленьку дівчинку до мамі.
 Та дівчинка, мов Україна,
 Неначе вся наша Вкраїна,
 Яку ти ніжно взяв за руку
 Й провів через колючий терн, біль, сльози,
 жаль, розлуку,
 Скелясті гори і страшні пустелі,
 Битви, знущання і сірі постелі...

Ти переможеш, впевнена, знаю,
 За кращу долю для нашого краю!

Світлини Олени Топчій

Діана Тучак

* * *

У цьому місті забагато ворон і печалі —
ніби життя на два міста й відсутність
єдиного дому,
партію в шахи знову виграно болем,
вени знову сплетено у вузол і колір,
між білим й відсутністю світла (чи чорним)
піднебесні ландшафти, під твоїми ногами
крига ламається, як нервова система і голос,
трамвайні колії на кінцевих чужої пам'яті.

Називай мене уявою параної,
у місті Целана й абстрактних матерій
я найбільший промах поміж героїв
епізодичних ролей у романі Бога,
де локація розділових знаків життя
гарантована авторським правом,
де оператор телефонних розмов
змушує користуватись словами.

У цьому місті забагато ворон і метафор,
ніби синтез алкоголю й фантомного болю,
життя розділене діагоналлю навпіл:
першої частини (до тебе) не існувало,
друга починається твоїм сміхом,

Сарамаго, мовчанням і Ное,
спробою бити моє серце до моменту запуску,
але
єдина людина, яка може зробити мені
боляче — живе в дзеркалі.

* * *

Розмови вночі — танцем чужого одягу,
ратифікація абдикції над анклавом
you-спогадів,
санация текстами між зупинок роботи і
наркокварталів,
демпінг почуттів покликанням на телеграм
і твітер.

Заховайся в площині кишень моєї куртки,
дозволь залишатися фрикером усіх
меседжерів,
огортай шабельтасом вітань на вулиці,
увеопатія тобою — обструкція меланхолій
й депресії.

Заховайся від мене у стінах чужої симпатії,
набирай повідомлення знаками Брайля чи
Гілмора,
календар подій нагадує про емісії
цінностей довіри у сімнадцяту п'ятницю.

Залишайся фрілансером твоїх івентів,
бути свінгменомурбан мистецтва й поезії,
вітатися із знайомими тільки по графіку,
залишайся абвером собібору твого голосу.

І одночасно найвірнішим псом,
який погоджується на вихід.
Із себе.
На розстріл.
У собіборі твого погляду.

Ніна Урсані

* * *

Якщо я піду по споришу,
То загублю там забуту душу,
То нічого в світі не порушу,
А лише симфонію дощу.

Бо вона у мене не зелена,
Бо вона зовсім не оксамит:
Гілочка відірвана від клена
У вогні пожежі, що не спить.

Якщо я піду по споришу
І загублю там забуту душу,
То нічого в світі не порушу,
А лише симфонію дощу.

* * *

Вже б пора відгрімів грому,
Пора б пташку пустити із кліті...
Не пора лиш вертатись додому...
Я лиш є кожну мить в кожній миті.

Я лиш так із розгублених мандрів,
Із розтерзаних слів та із плачу,
Із пророчого слова Касандри,
Яке в світі нічого не значить.

На цей грім, що сміється в розкати,
На цей крик, що розтерзує душу, —
Зачаїлася, мушу чекати,
Мушу знати і вірити мушу.

* * *

Відчуваю: щось воно не так.
Щось життя спинилось в одній миті,
Посилає сонце мені знак —
Золоті стовпи у оксамиті.

Я спішу, звичайно, лиш до них,
Я ховаю серце у долоні.
Голос грому якось раптом стих
На мої дощі душі солоні.

Відчуваю: щось воно не так,
Щось воно не так у оксамиті.
Небо посилає мені знак,
Що усе потрібно пережити.

* * *

Від полину в степу до калини
Цілий рік, або навіть і вік.
А життя все іде, й Україна
Не така вже, як Бог передрік.

Я червоне гірке намисто
Принесу у чужий дім.
Приберу у четвер його чистий
І поселюся в домі отім.

І скажу, мабуть, синові: «Знаєм,
Як в степу десь сумує полин!..»
Ми калину поп'ємо із чаєм
З калиновим сум'яттям гірким.

* * *

Аби лише небо не випите.
Аби лише сонце не спалене!
То можна, напевно, розквітнути
Словами душі і псалмами.

Аби лише день зі сну,
Аби лише серце з полину,
То може зустріну весну?
Полину?..

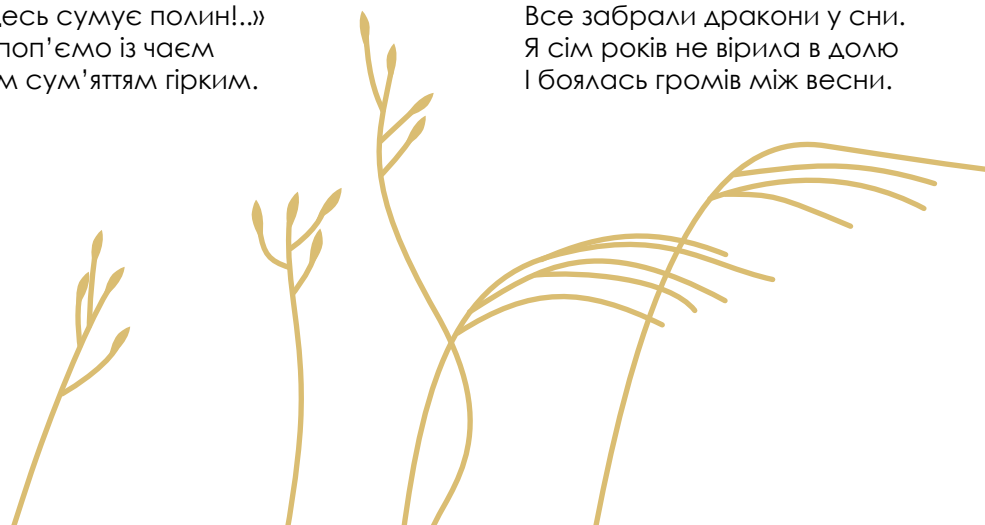
Аби лише день за днем...
Я знов загубитися мушу,
Або піду в Едем,
Аби загубити душу.

* * *

Де ви, стіни зажури і болю?
Все забрали дракони у сні.
Я сім років не вірила в долю
І боялась громів між весни.

Ці сім років — сім стебел полину —
Розгубили сім квіток душі.
Тільки подумки, може, полину
І загублюся десь в спориші.

Де ви, стіни зажури і болю?
Все забрали дракони у сні.
Я сім років не вірила в долю
І боялась громів між весни.

Дар'я Ященко

РАЗГОВОР С ГОРОДОМ

Когда в вагоне пыльном уезжаю,
Мой город, словно человек живой,
Мне в душу смотрит алыми глазами
И громко вслед кричит, зовя домой.

Но снова километры набежали,
Стучат колёса, разгоняясь вмиг.
Я отдаляюсь в неизвестность дали,
И город мне тихонько говорит,

Что сколько б раз его не оставляла,
Собакой верною он будет ждать,
И меня примет, где б не побывала,
В мою родную тёплую кровать.

Ему в ответ скажу: я не предала,
Я помню каждый переулок твой,
И сколько б городов не посещала,
Лишь о тебе могу сказать — Домой!

Твой воздух лечит, он здесь необычный,
Наполнен звонким смехом детских лет.
Как будто мне двенадцать, день привычный,
И всех несчастий, разрушений — нет.

Наполнен красотой терриконов,
Уютом маленьких бульваров, фонарей,
Величием незыблемым заводов,
Улыбками и смелостью людей.

И только здесь с моих плечей спадает
От тысячи вопросов тяжкий груз.
До боли двор родной напоминает
Прекрасные моменты и уют.

И вспоминать всё это — словно пытки,
Уж легче было б оборвать мне нить,
Отбросить расставания, убитки...
Но только слово «Родина» не смыть!

Как ни старалась я закрыть все дверцы,
Как ни пыталась пеленой всё скрыть,
Мой город у меня навеки в сердце,
Ведь настоящий дом нельзя забыть!

Розділ 2

ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

Віталій Берегута

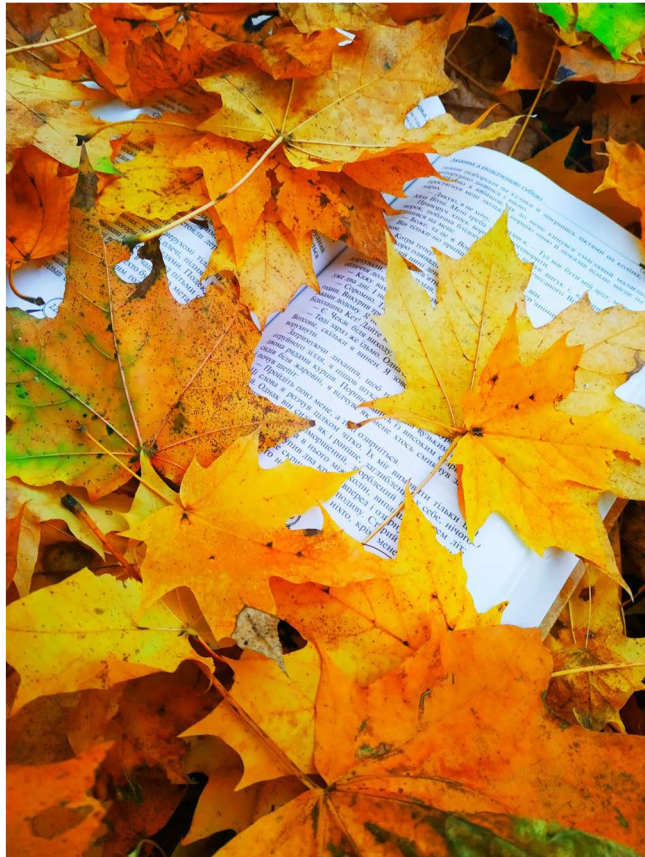

**МАЛЕНЬКИЙ СВІТ
НАВКОЛО НАС**

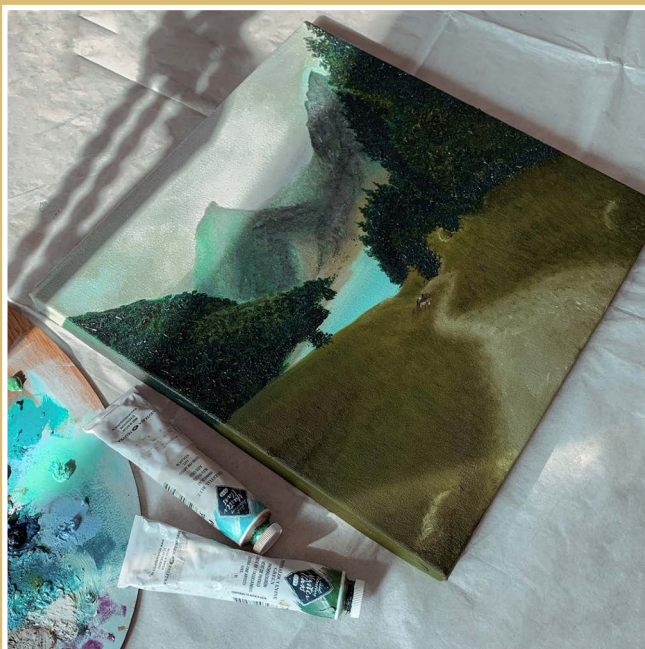
Ірина Біла

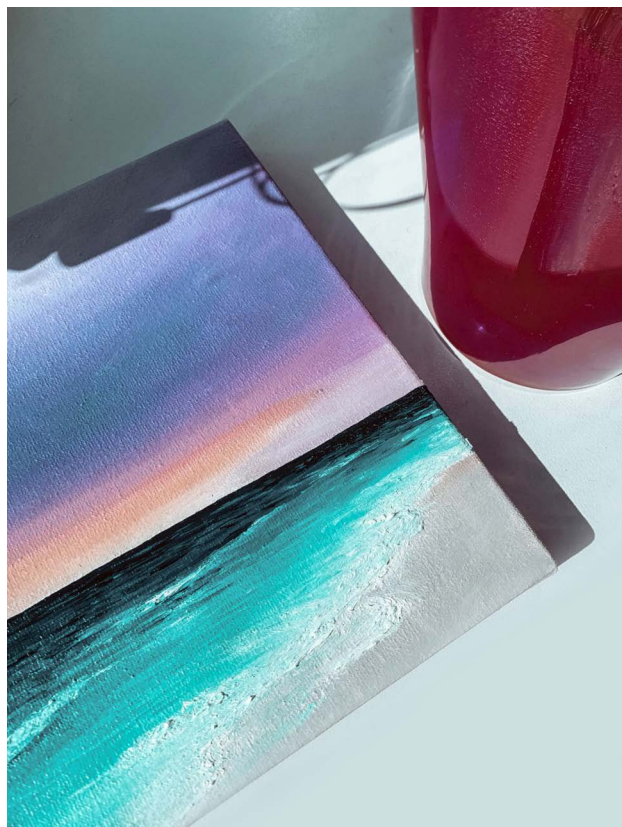
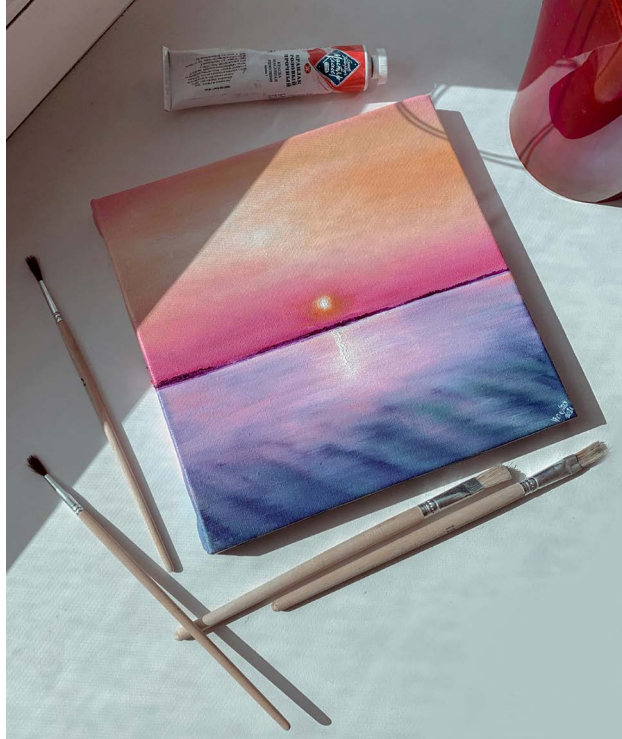

Юлія Бойко

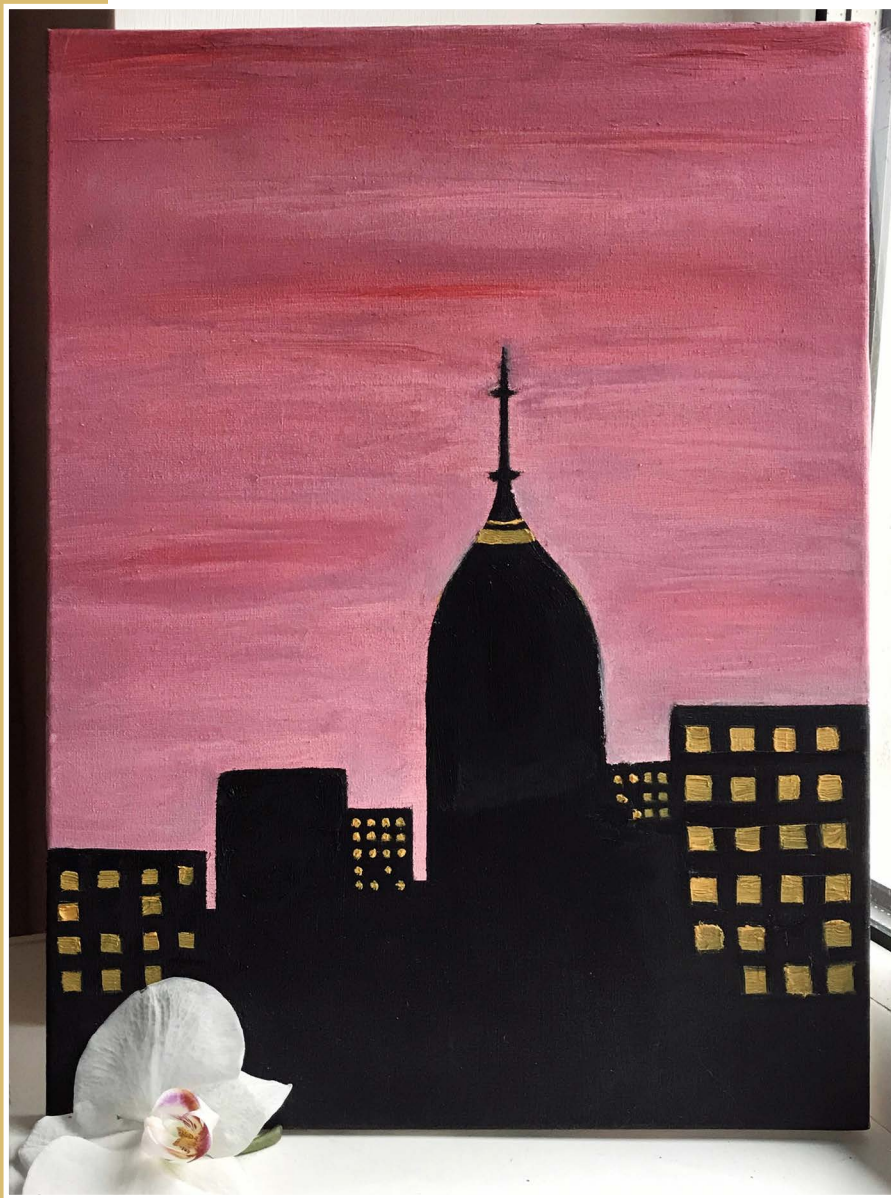
Анастасія Бонюк

Ірина Войцехівська

«MICTO»

«ЙОРИК»

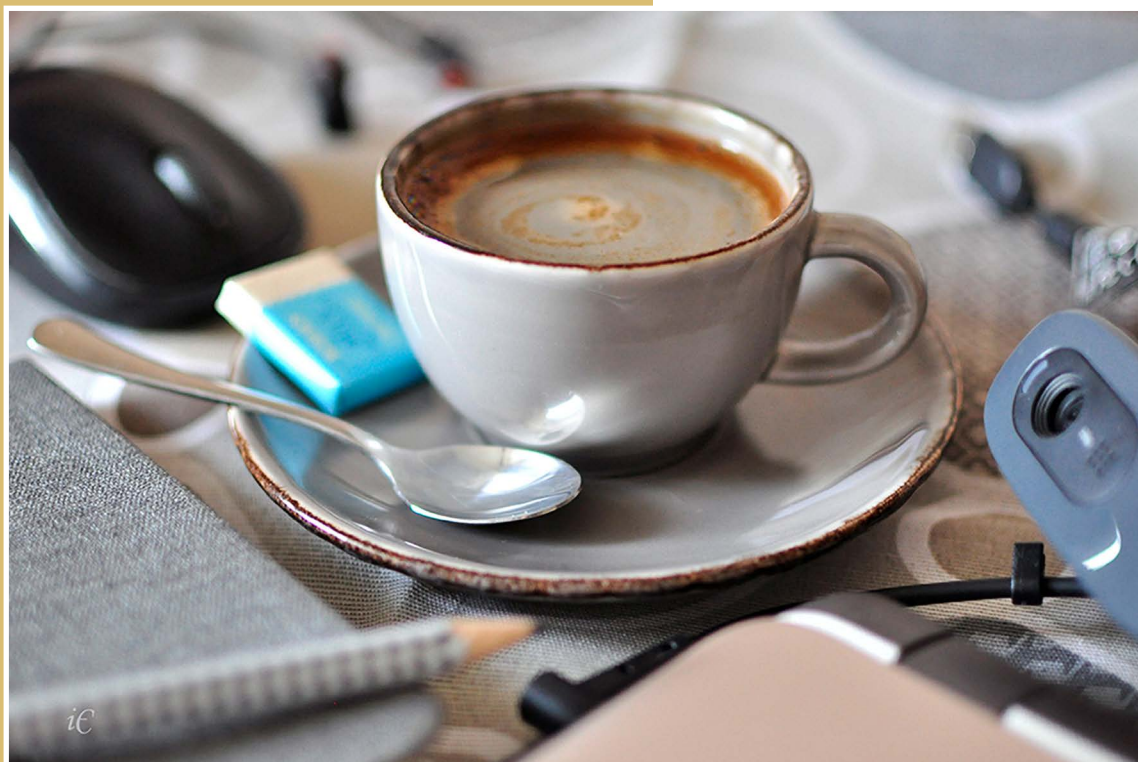
«РОЖЕВА НІЖНІСТЬ»

Інна Єрмакова

ЗАМАЛЬОВКИ

Анастасія Король

ВОЛОЦЬУГИ*

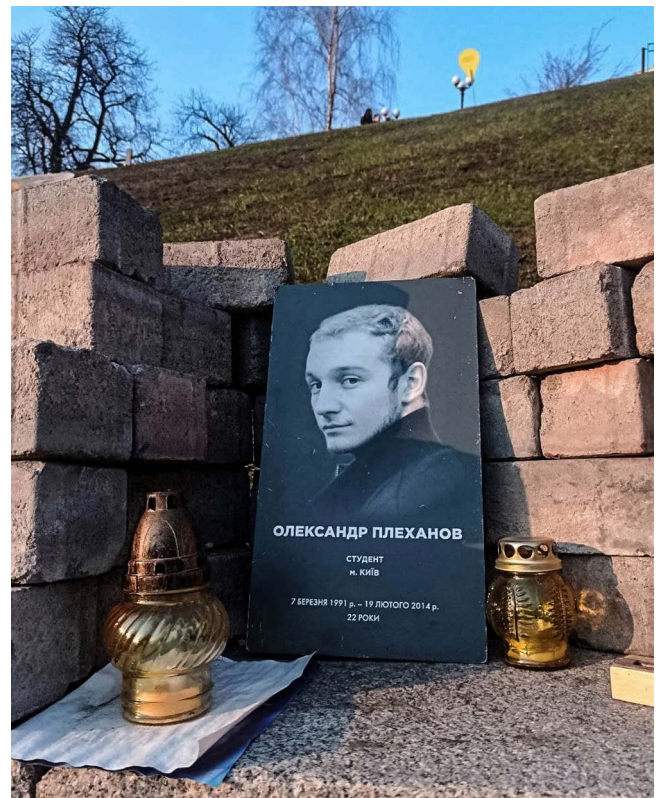
Кожне місто починається з вокзалу. Кожен корінний житель одного дня починається з його далекого прашура, який прибудую осів тут. Оселився десь на околиці, щоб його нащадок через десять поколінь розповідав цю історію з гордістю і надією. Всі ми такі напівміфічні предки і нащадки — великих міст.

Кажуть, Київ почався з історії трьох братів і сестри, що одного дня заснували поселення на березі сакральної ріки в серці соснових лісів. Але для мене Київ починається з кожного народженого тут і приїжджого, кожного разу, коли той має силу і насагу боротись за це місто — а отже й за всю країну.

* Історична іронія, один із варіантів перекладу слова «козак» з тюркської — «волоцюга».

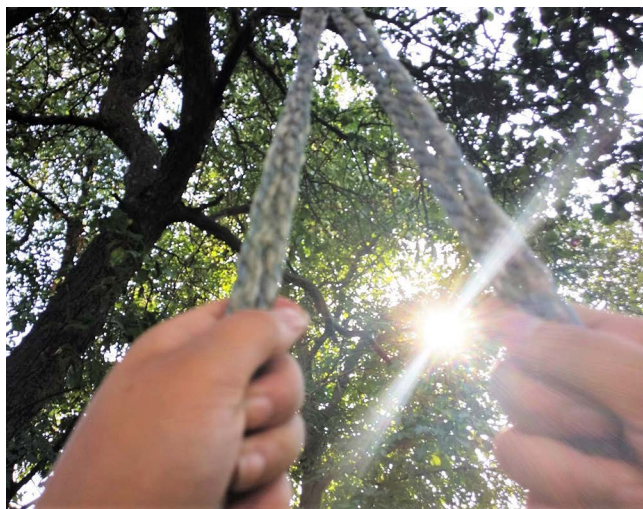

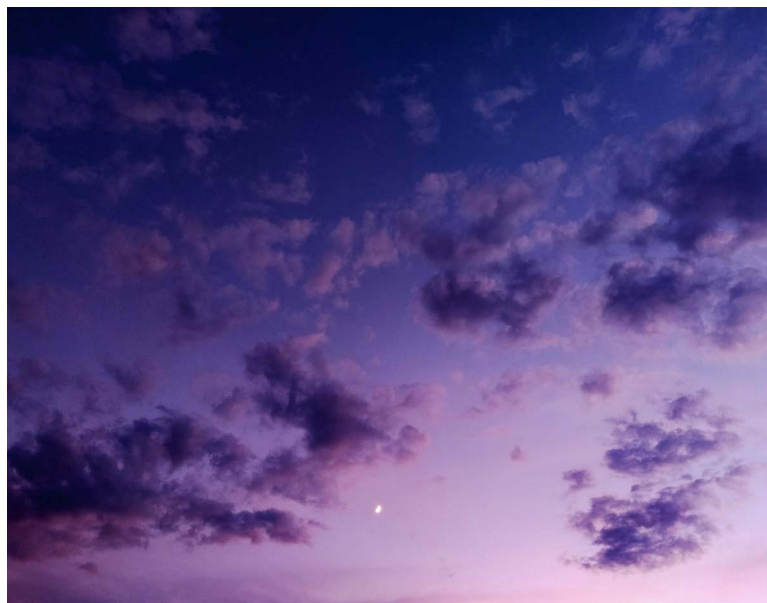

Айнуре Мусаєва

Олена Присяжнюк

ЦЕ РУЙНУЄ ВСЕСВІТ
ЩОДНЯ І ЩОХВИЛИНИ

Я не думала публікувати цю роботу, бо спочатку виконувала її як звичайний університетський проєкт. Але минуло більше місяця, а потім я вирішила: світ повинен це побачити.

Отож, мій фотопроєкт називається «ЦЕ руйнує Всесвіт щодня і щохвилини». Насамперед йдеться про особистий всесвіт кожного з нас.

Я вирішила продемонструвати у 10-ти фото абсолютно різні аспекти нашого життя, у межах яких люди, на мою думку, найчастіше мають необережність поводитись дещо хибно: не знаючи кордонів дозволеного та не відчуючи допустимої норми.

Насправді, це приклад того, що абсолютно до будь-якого завдання існує свій авторський підхід. Тож мій девіз: коли вже щось робити, то робити це креативно та цікаво, а головне — у своєму індивідуальному авторському стилі!

Ох, ледь не забула, допоміг мені у втіленні цих задумів мій найкращий друг Джонні.

**Ми — не те,
що ми їмо**

**Вбиває,
але попереджає!**

**Звинувачено
в умисному скоєнні
самогубства**

**Рубрика «Фанатично
релігійне»**

**Бажаєте оформити
дисконтну картку
на себе?
За кожне хамство та
приниження нарахо-
вуються бонуси...**

**Не до смерті —
і то добре**

**Благодійність? Я що,
дитина олігархів?**

**Бо кожен має право
говорити те, що думає!**

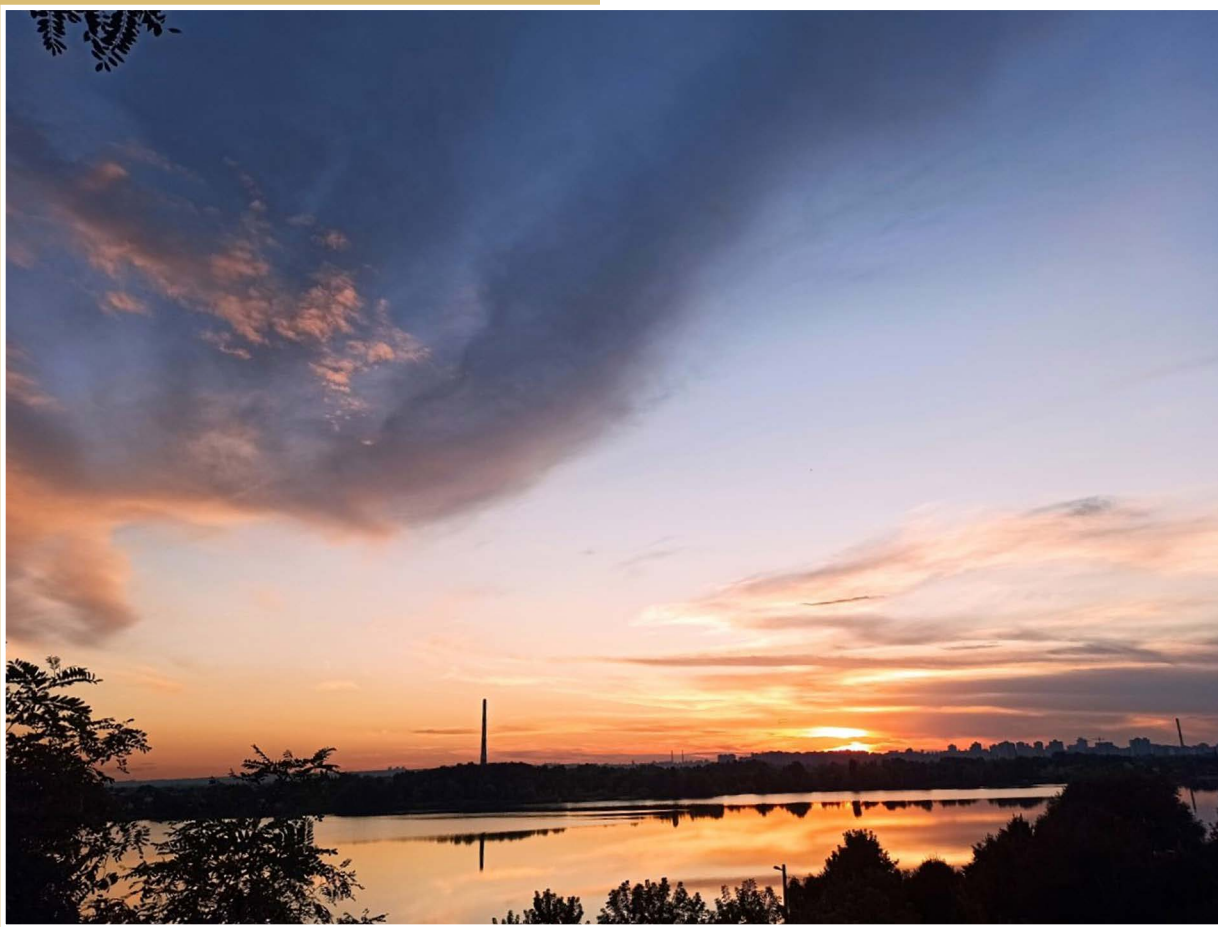
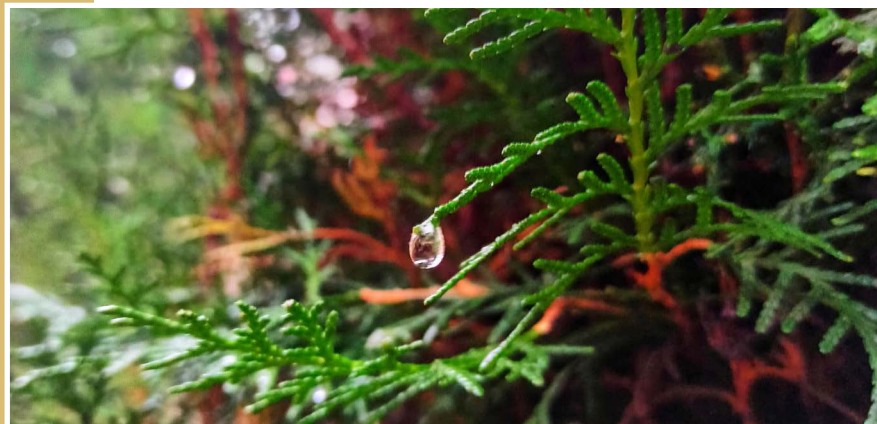
**Увага!
В інформаційному
непотребі розшукують-
ся живі істоти**

**Рівень життєвого
заряду критично
низький**

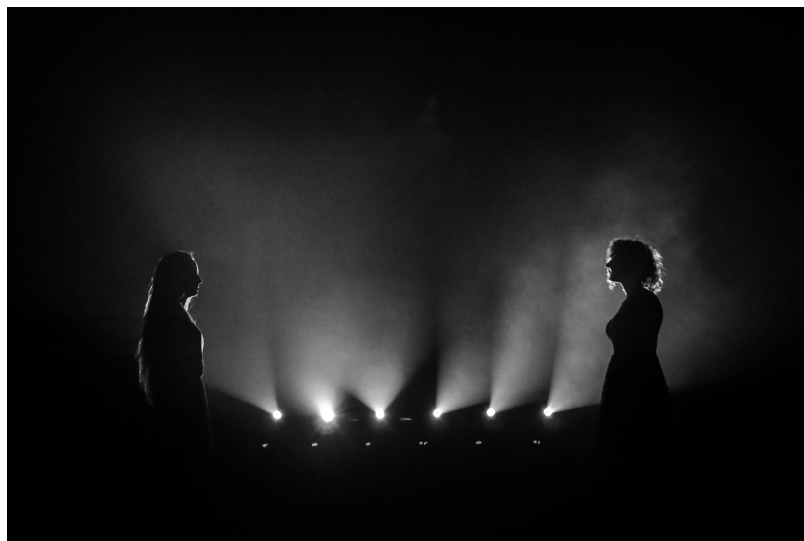
Іоанна Риндюк

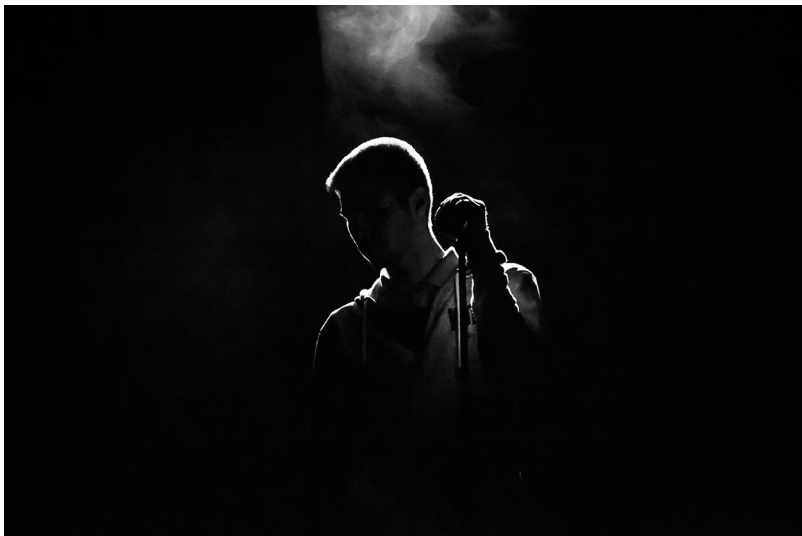

Костянтин Родигін

ЕТЮДИ В КОНТРАЖУРІ

Серія знята під час традиційних студентських фестивалів ДонНУ імені Василя Стуса «Дебют першокурсника» і «DonARTS».

Максим Ткаченко

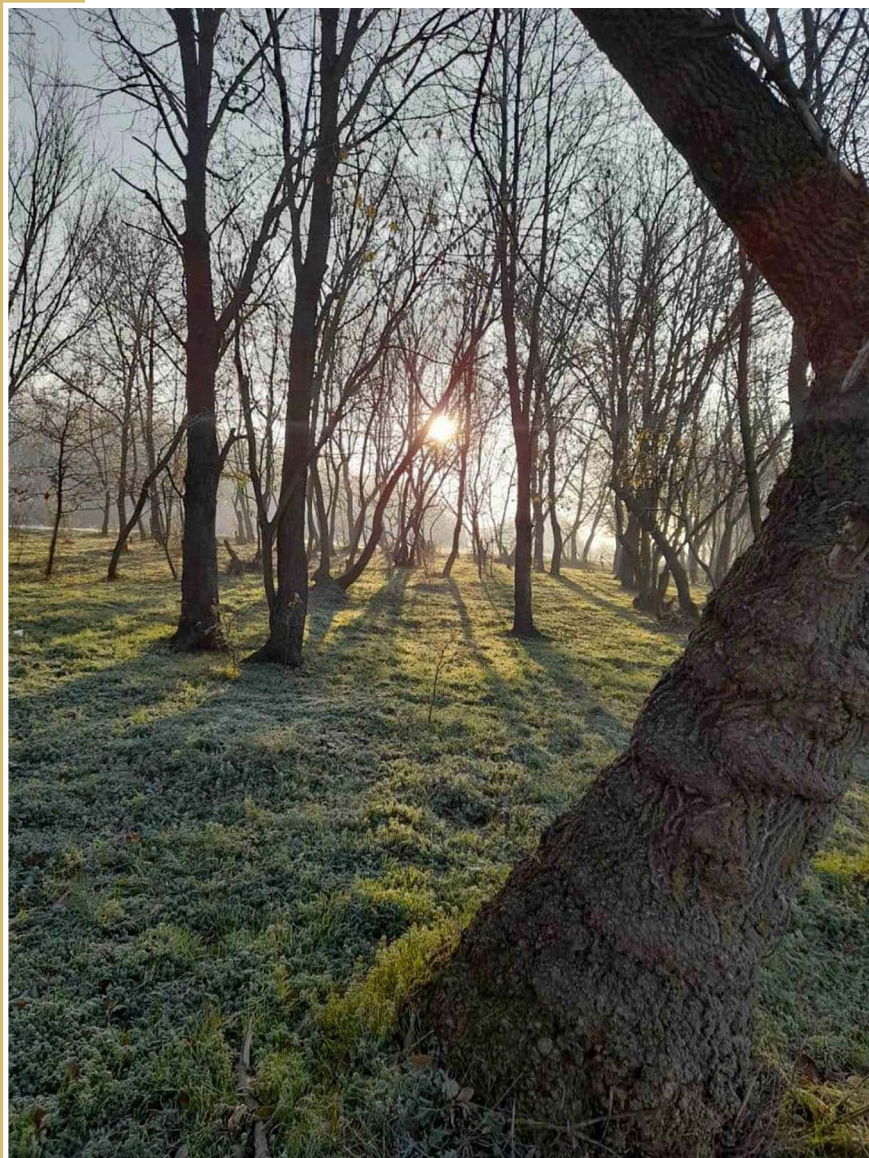

Вікторія Якубчак

**АВТОРИ
АЛЬМАНАХУ**

Берегута Віталій Володимирович

— студент факультету історії та міжнародних відносин

Біла Ірина Віталіївна

— студентка економічного факультету

Бойко Юлія Валеріївна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Бонюк Анастасія Олегівна

— студентка факультету історії та міжнародних відносин

Войцехівська Ірина Павлівна

— студентка факультету іноземних мов

Гамора Анна Вікторівна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Горелова Наталя Сергіївна

— начальник відділу кадрів

Горкун Карина Вікторівна

— студентка економічного факультету

Джоган Вікторія Олександрівна

— студентка факультету іноземних мов

Дяков Олексій Андрійович

— студент факультету інформаційних і прикладних технологій

Єрмакова Інна Олександрівна

— старший викладач кафедри журналістики та соціальних комунікацій факультету інформаційних і прикладних технологій; голова Вінницької організації Національної спілки фотохудожників України

Жигай Анастасія Сергіївна

— студентка філологічного факультету

Іщук Наталія Юріївна

— доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування факультету іноземних мов

Комар Ірина Василівна

— студентка філологічного факультету

Король Анастасія Олександрівна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Максимова Ірина Ігорівна

— студентка факультету історії та міжнародних відносин; учасниця творчого об'єднання «Moodnight» у Вінниці

Мусасєва Айнуре Ельнурівна

— студентка факультету іноземних мов

Пилипенко Вероніка Андріївна

— студентка філологічного факультету

Присяжнюк Олена Сергіївна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Риндюк Іоанна Вікторівна

— студентка філологічного факультету

Родигін Костянтин Михайлович

— старший викладач кафедри журналістики факультету інформаційних і прикладних технологій

Родигіна Олександра Михайлівна

— начальник відділу корпоративних заходів та культурно-естетичного виховання Навчально-практичного центру культурно-естетичного розвитку та роботи зі студентами

Саржевська Анастасія Олексіївна

— випускниця економічного факультету; учасниця творчого об'єднання «Moodnight» у Вінниці

Свідницька Ірина Владиславівна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Тельчарова Людмила Володимирівна

— студентка факультету іноземних мов

Ткаченко Максим Олегович

— студент економічного факультету

Топчій Олена Валеріївна

— завідувач Навчально-практичної медіа-лабораторії Навчально-практичного інформаційно-комунікаційного центру; член Національної спілки журналістів України, головний редактор газети «Університетські вісті» ДонНУ імені Василя Стуса

Тучак Діана Юріївна

— студентка факультету інформаційних і прикладних технологій

Урсані Ніна Миколаївна

— кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, теорії та історії української та світової літератури філологічного факультету

Якубчак Вікторія Вікторівна

— студентка філологічного факультету

Ященко Дар'я Вадимівна

— студентка факультету іноземних мов

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО

Загнітко Анатолій, Урсані Ніна 3

РОЗДІЛ 1 6

ПОЕЗІЯ, ПРОЗА, ПУБЛІЦИСТИКА

Гамора Анна..... 7

Горелова Наталя 9

Горкун Карина 13

Джоган Вікторія..... 15

Дяков Олексій 16

Жигай Анастасія 19

Іщук Наталія 21

Комар Ірина 22

Максимова Ірина..... 27

Пилипенко Вероніка..... 32

Родигін Костянтин 34

Родигіна Олександра..... 37

Саржевська Анастасія..... 40

Свідницька Ірина 42

Тельчарова Людмила 43

Топчій Олена 47

Тучак Діана 50

Урсані Ніна 51

Ященко Дар'я..... 53

РОЗДІЛ 2 54

ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

Берегута Віталій..... 55

Біла Ірина 56

Бойко Юлія..... 58

Бонюк Анастасія 60

Войцехівська Ірина..... 62

Єрмакова Інна..... 64

Король Анастасія..... 67

Мусаєва Айнуре 71

Присяжнюк Олена..... 73

Риндюк Іоанна..... 76

Родигін Костянтин 77

Ткаченко Максим 79

Якубчак Вікторія 82

АВТОРИ АЛЬМАНАХУ..... 84

Творчий альманах «NOMEN»

№ 3

Редакційна колегія:

Загнітко А. П. — член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор;

Урсані Н. М. — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови,
теорії та історії української та світової літератури;

Родигін К. М. — кандидат філософських наук, старший викладач кафедри журналістики
та соціальних комунікацій;

Кондратюк М. В. — кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри
іноземних мов професійного спрямування.

Над альманахом працювали:

співробітники Навчально-практичного центру культурно-естетичного розвитку
та роботи зі студентами Донецького національного університету імені Василя Стуса:

Олександра Родигіна — начальник відділу корпоративних заходів та
культурно-естетичного виховання;

Надія Попова — провідний фахівець;

Олена Степова — фахівець;

Анастасія Цяпало — редактор I категорії редакційного відділу
навчальної і методичної літератури.

Донецький національний університет
імені Василя Стуса

вул. 600-річчя, 21,
Вінниця, 21021, Україна

+380 (432) 50-89-48

www.donnu.edu.ua

NOMEN EST OMEN!
ІМ'Я ЗОБОВ'ЯЗУЄ!